

העולם הזה

פתיחת
תחרות
צברית
'56

גמ' 950
29.12.55
יד טבת
תשט"ז
המחיר:
פר. 350

מי האויב, בעצם ?

רונגים היו מוטלים ברחובות, יריות הדהדו בחלל, המונים נרגשים הסתערו על שרשרות החיילים — זאת היתה התמונה של הממלכה ההאשמית הירדנית במשך שבועיים. מאחורי הגבול הארוך ביותר של מדינת ישראל, מפעם על-החשמל החרב של נהריים ועד למפרץ אילת, במרחק של ירייה מרוב בנייני הממשלה בירושלים, קילומטרים מעטים מתל-אביב, נתינה ופועלה, הודעו מדינה שלמה.

זאת היתה יכולה להיות הזדמנות גדולה למדינת ישראל. עצם קיומה של הממלכה הירדנית היה מוטל על כפות המאזניים. העם קם נגד הממשלה. עוד דחיפה אחת, כרגע הנכון, ככיוון הנכון, היתה יכולה, אולי, לנפצה.

הזדמנות זו חלפה. מדינת ישראל לא השתמשה בה. היא גם לא היתה מסוגלת לכך. אין לה לא מכשירי-התיכונן ולא כלי-הביצוע הדרושים לכך. רגע גורלי עבר.

***

מי דינה שאינה יודעת מה היא רוצה אינה יכולה לנצל הזדמנויות ממשלה שאין לה המושג הקלוש ביותר כיצד לפתור את הבעיות היסודיות של הדור. אינה מסוגלת לרכוש שותפים למיכצעים גדולים אין היא משתתפת בתחרות על מנשר ההיסטוריה. היא רק יושבת על הבמה, כצופה.

ברשימה האחרונה בסידרה זו הצבענו על העובדה הפשוטה ששום התקפת-שלום לא תיתכן כל עוד אין המפקדה הלאומית העליונה קובעת מטרה ברורה להתקפה, וכל עוד אין אגף-מיבצעים פוליטי מעבד תכנית מפורטת לביצוע המשימה. באוירה של טיטוטיטו, מליצות וחלון-אונים אי אפשר לערוך שלום, כשם שאי אפשר לערוך בה מלחמה. אפשר רק לדרוך במקום ולהתפלל.

אפשר לתכנן עשרות תוכניות שונות לפלישה פוליטית אל לב המרחב. מרחב זה מפותל בין עמים שונים, מעמדות שונים ועדות שונות. בכל פיצול כזה טמונות אפשרויות בלתי-ספורות לקעקע את חומת השנאה נגד ישראל ולרכוש בני-ברית. ברשימה זו נדון רק בתוכנית אחת מרבות — התכנית שהיתה הקרובה ביותר לתנאי המציאות השבוע.

***

יהו האויב האמיתי של מדינת ישראל ? התשובה, הלקוחה ישר ממילון גן-הילדים אומרת: „הערבים“. אולם מי ממדינות ערב היא האויב מספר 1 ? לא, איש לא חשב על כך בממשלת ישראל.

כל הדיבורים על המלחמה המונעת מכוננים נגד מצריים, וכעת גם נגד סוריה, הקומוניסטים טוענים שזה מוכיח את השתעבדותה של ישראל לאמריקה. כי רק האמריקאים הם המעוניינים כיום לפגוע בגמלא עבד אל-נאצר ובשותפיו. לדעתו, התשובה פשוטה עוד יותר: אין בכלל קו למדיניות ישראל. מחוסר הגה מדיני משלה, היא מתנדנדת על גלי הים המרחבי כסירה חסרת-אונים, מושלכת על-ידי המקרה העיוור אנה ואנה. אין היא יוצרת מאורעות, היא רק מגיבה על מאורעות הנוצרים בידי אחרים.

במידה שישאר תיאלץ לצאת למלחמה מונעת נגד מצריים, תהיה זאת תוצאה של חלון-אונים זה. עבד אל-נאצר קיבל נשק. וזאת עלול לסכן את ישראל. ישראל נאלצת להגיב, כדי לדחות את הסכנה. לא תהיה זאת החלטה מרצונה החופשי, תוצאה של מדיניות לאומית יוזמה, אלא אך הגבה חסרת-כבירה על מצב שנוצר בלי השתתפות ישראלית.

הצד הטראגי של השתלשלות זו היא שבאופן אוניברסלי אין שום סיבה למלחמה בין ישראל ומצריים. הסיבה היא היפך הוא הנכון. האינטרסים של שתי המדינות עיקריים, ואינם מתנגשים. האינטרס המצרי העיקרי מוביל דרומה, לאורך הנילוס. האינטרס הישראלי העיקרי מוביל מזרחה, אל הירדן. הרוב המוחלט של העם הישראלי רוצה בניטראליות במאבק בין הגושים העולמיים. מצריים היא כיום בת-הברית הטובה ביותר בשאיפה זו.

מצביא אמריקאי אמר פעם, על מלחמת קוריאה: „זוהי המלחמה הלא-נכונה, בחיית הלא-נכונה, נגד האויב הלא-נכון, בזמן הלא-נכון“. הסיבוב נגד מצריים מתאים מאוד להגדרה זו. המאורעות דוהפים את ישראל בכיוון זה, מפני שממשלתה לא החליטה מעולם, משך שבוע השנים האחרונות, לאן להחוף את המאורעות.

***

מה הן מטרות המלחמה של מדינת ישראל ? הבה נחזור עליהן מחדש: לשבור את חומת המצור הערבי, להשתלב בכלכלת המרחב, לרכוש שוק לתעשייתה, מרחב למסחרה, בטחון לצבאה, שותפים לניטראליותה. במלים אחרות: להבטיח שיתוף-פעולה פעיל עם חלק ניכר של העם הערבי.

אולם ישנה עוד מטרה. המהרהרת עמוק בקבו

האויב מעבר לרחוב: לגיונים משתכלים ביהודיה התולה) כבסים על גג

עליהם פעם שהם דומים ללהקה ממושמת של זכוכים הכוב שים את נייר-הזכוכים.

***

אין שום צורך להסתער על הממלכה ההאשמית הירדנית מבחוץ. אפשר לשבור אותה מבפנים. מיבצע זה יהיה זול יותר בדם וכסף, והוא עשוי להשיג את אשר לא ישיג שום מיבצע צבאי: שלום.

כי בדרך זו אנו יכולים לרכוש לנו, זו הפעם הראשונה, כן-ברית ערבי גדול וחשוב: העם הערבי של פלסטין.

זהו העם שהפסיד את מלחמת תש"ח. ישראל כבשה שטחים נרחבים. מצריים לכדה את עזה. סוריה השיגה נצחון קטן של פרסטיגיה, על-ידי כינון האזורים המפורזים. והמנצח האמיתי היה המלך עבדאללה, אותו נוכל בוגדני, שהשליט את חצי מיליון תושבי הנחשלים על 700 אלף ערבים בעלי רמה הרבה יותר גבוהה, בעזרתה הפעילה של ממשלת ישראל, ששמרה אותו מכל פגע בימי מלחמת תש"ח על פי הסכם חשאי. ערביי פלסטין נשארו העם המנוצח היחיד. הם איבדו את עצמאותם. רובם הגדול הפכו עם מדוכא בבית-הסוהר הירדני, הסניף המרחבי של האימפריאליזם הבריטי. האחרים הפכו פליטים חסרי-כל בעזה, בסוריה, בלבנון, בסעודיה ובכחית.

לערבים אלה יש לנו מה להציע: שיחרור מעול המשעבד, בית-לאומי חופשי, שיקום אישי וברית אחים כנה.

כיום הם שונאינו העיקריים, החיידקים הנושאים את המחלה האנטי-ישראלית בגוף הלאומי הערבי. אם נרצה בכך, יוכלו מאה להיות מליון שותפים, פורים בכל העולם הערבי, לצורך זה יש צורך רק בהחלטה נועזת ובמנגנון ביצוע.

***

רגע זה רוככות כל מדינות ערב על תוכנית החלוקה של שנת 1947 תוכנית אומללה זו, שהן עצמן ביקשו לחסלה בימי תש"ח בכוח הנשק, הפכה בפיהן נימוק לבי-תורה של ישראל, ולחיסול ריבונותה על הגליל המערבי, יפו, לוד, רמלה ואשקלון.

המדיניות הישראלית שהתרגלה מומן להגיב על כל פעולה ערבית ככלכלב על תנועות אוניווי, נפלה לתוך מלכודת זו (המשך בעמוד הבא)

שך כל אחד מאתנו: אנו רוצים בשלמות ה-ארץ, כריפוי הפצע השותת-דם בגוף המזדקת.

על כן, האויבת האמיתית של ישראל היא: ממלכת הירדן.

מדינה רכובה וחסרת-בסיס, שנולדה במקרה כממורה על ברכי האימפריאליזם, סרטן על מפת המרחב, מכשול גם לתנועה הלאומית הערבית וגם לתנועת התחייה העברית.

***

למראית עין ישנו, איפוא, פתרון פשוט מאד לבעייה. הממשלה תתן את הפקודה, אגף-המיבצעים של צה"ל יעבד את התוכנית, ובבוקר בהיר אחד יסתערו גדודי צה"ל לקראת הירדן.

נתיח לרגע קט שהדבר ניתן לביצוע צבאי, כי קרבנות הדם יהיו כדאיים וכי צבא כריטי סדיר לא יופעל נגדנו. האם יגשים מיבצע כזה את המטרות שהזכרנו זה עתה ? התשובה היא שלילית.

כיבוש צבאי של ארץ-ישראל המערבית לא יפוצר את חומת האחדות הערבית, אלא להיפך, יפתח מחדש את בקיעיה. ירדן תצטרך להושיט ידה למצריים, ותהפוך לחוליה נוספת בשרשרת הפיקוד הערבי המאוחד. כלכדת יש-ראל תישאר, בדיוק כמו מקודם, בטבעת-החנק של המצור מבחינה פוליטית, צבאית ופסיכו-לוגית. תישאר ישראל בניטו.

אם נגרש את תושבי המשולש וחברון, יעלה מספר הפליטים, השונאים אותנו בלב ונפש, מעל למיליון. ואם נשאיר אותם במקומם, יישארו בישראל 700 אלף אויבים פוטנציאליים, וכל זה בשעה שהמדינה תישאר במצב של מלחמה לאורך כל החזיתות. רק החזיתות ישתנו.

לא איהדנו את המזדקת, אלא רק הרחבנו את תחום ההגנה של מיבצר נצור ומנותק.

כך לא יושג שלום, לא יושג בסיס כריא להתפתחות לאומית. אנו נהיה משולים לגרמנים אשר גזון סטיינבק אמר

(החשב מעמוד 3)

ומגנה את התוכנית במלוא עוצמת קולה. אין שום צורך בכך. תוכנית הא"ם היא תוחת שאפשר לכבוש אותו ולהפכו למיוון השני. היא תוכנית טובה מאד — בידיים הנכונות.

כי תוכנית האו"ם היתה מבוססת על הנחת אם מכרעת: עצמאותה של ארץ-ישראל השלמה. יחידה עצמאית זו חולקה אמנם לשניים, לחלק עברי ולחלק ערבי, אולם בתנאי ששני החלקים גם יחד יהיו יחידה אחת בעניינים חשובים ביותר, ובעיקר מבחינה כלכלית. כל שאר פרטי התוכנית נובעים מהנחת-אם זו.

***

מה מחייבת הגשת תכנית זו במצוינות של היום? מה הנתיבים הדרושים? ראשית: הישירה של הממלכה ההאשמית הירדנית והשכנתה אל מעבר לירדן.

שנית: שיתרו החלק הערבי של ארץ-ישראל מכל שלטון זר וכינונו כבית לאומי למליון ערביי פלסטין. בית לאומי זה יהיה קשור אל מדינת ישראל במסגרת ארצי-שאלית מאוחדת כתחומי הבטחון, מדיניות החוץ, הכלכלה והפיתוח.

מובן מאליו שקשר הדוק זה מייבב כי ישנו בית לאומי פלסטיני מעטר ערבי האוחד את ישראל, משטר מתקדם ואנטי-פיאודלי, המתאים לשיתוף-פעולה. ישראל וכאית וחייבת לדאוג לכך, לטובת הארץ ולטובת שני הצדדים גם יחד. כל מדינות העולם יבינו זאת.

אם התגשם תוכנית זו, ילבוש כל שאר הבעיות השנויות במחלוקת צורה חדשה לגמרי, כאילו נגעה בהן ידו של מכשף. בעיית שיקום הפלסטיים תהיה פשוטה: ביצירת התוכנית לחלוקת מי הירדן והלואה בינלאומית, ישוקמו בחלק הערבי של ארץ-ישראל ויהו תוספת כוח רצינית לארץ כולה. לתעשייה הישראלית יהיה מרחב מחייה חדש. הבסיס החקלאי של המדינה יתרחב במידה מכרעת. הבטחון החיצוני של המדינה ישתפר עד ללא השוואה. כפני יהודים דתיים תיפתח לרוחה הדרך אל היבית המערבי.

במצב כזה אסוריים תיקונו-גבול בין שני חלקי הברית, מבלי להיק לאיש, ובלי התערבות זרה. רצועת-עזה תתחלל, וכמיה העצב של לטרון בגרון הישראלי. המשולש הקטן, המיושב כולו ערבים, יוכל לחזור למשולש הגדול. בינאום ירושלים יוד מן הפרק, כי שני עמי הארץ יתגודו לכך. הגבול יחולל מלהיות פצע שותח-זרם, יהיה גשר מחבר.

מדינת-ישראל העברית, עד מליון ו-700 אלק, תושביה גבוהי-הרמה, תהיה מטבע הדברים האחות היחידה בכירה באיחוד זה. מליון תושביה של החלק הערבי, החיים עדיין ברמה נמוכה בהרבה, יהיו שותפים טובים משק המדינה יהיה מאוזן ויאפשר עליה המונית גוספת.

עוד לפני שמונה שנים, לפני מלחמת תש"ח והעליה הגדולה, היתה זאת תוכנית מסוכנת ובלתי-מעשית. כיום אחרי ישראל התחזקה עד אין שיעור יותר מאשר החלק הערבי של ארץ-ישראל, זו תכנית מצוינת להתפתחות לאומית כריאה בדרכי שלום.

***

אין מוגשימים אותה? מה הכלים הדרושים? מה התנאים המוקדמים? מה דרכי הביצוע?

תנאי ראשון: הגדרה לא-מית ברורה של מטרות הבלתמה והשלום של מדינת ישראל.

תנאי שני: מינוי שר חדש בממשלת ישראל, שיהיה ממונה על ענייני המרחב ויעמוד בראש משרד עצמאי ("משרד המרחב", למשל), שיקבל תקציב יותר גדול מאשר כל משרד ממשלתי אחר, להוציא את משרד הבטחון. הוא צריך לגייס חבר עובדים צעיר ורענן, שיגיע ברמתו לדרגה הגבוהה ביותר של קצונה צה"ל.

אחרי קיום שני תנאים אלה, אפשר לגשת למיבצע האמיתי: עיבוד הקמתה של תנועת שיתרו-פלסטינית בממשלת הירדן, שראשיה יוכלו להקים לה בסיס בטוח במדינת ישראל, כשם שעשה ב-

שעתו הגנרל דה-גור על אדמת בריטניה. לרשות תנועה זו יש להעמיד את כל האמצעים הממזכרים תיים האפשריים: תחנות-שידור, כתי דפוס, מחפני נשק, אמצעים כספיים.

מדינת ישראל תושיט את ידיה למאמץ זה על-ידי ניהול מלחמה-פסיכולוגית תוקפנית. ערביי ישראל, שיקבלו הורכה מתי איהם, יוכלו למלא תפקיד מזהיר כמיבצע זה, בתנאי שהיחס אליהם ישתנה בהתאם לכך.

ייתכן שברגע המכריע תבקש תנועת השחרור הפלסטינית עזרה פעילה של צה"ל, אם על-ידי אימון גודים של צבא-שחרור ואם על-ידי מיבצע צבאי ישיר ומרץ. מיבצע כזה שוב לא יהיה או מסעי-כיבוש של משעבד זר. הוא יהיה מסעי-שחרור, שבני הארץ יקבלו את פניו בברכה.

בשבוע שעבר התנדדה ממלכת-הירדן ונטתה לנפול — גם מבלי שיופעל נגדה לחץ עצום זה. האם קשה לתאר כיצד יודעו ויתמוטט מבנה רקוב זה תחת מהלמה מרור כזו כנאח?

***

תוכנית זו לחסל את הממלכה ההאשמית הירדנית תעורר תגובה חזקה מ-כביב לכדור-הארץ. היא תרכוש לנו שותפים, ותקים נגדנו אויבים.

לאפתנתנו הרבה על לים אנו למצוא עצמנו פתאום במחנה אחד עם המצרים. מצריים לא תעזור לנו לכבוש בכוח הנשק עוד נתח של אדמה ערבית. כי מצריים נושאת את דגל התנועה הלאומית הערבית, והיא תצטרך לעזור במקרה זה, בצורה זו או אחרת, גם לממשלת הירדן השנואה עליה.

אולם אם יחוסל הכיבוש הירדני של פלסטין על-ידי תנועת-שחרור ערבית, הקשורה בברית עם ישראל, עשויה מצרים להתייחס לדבר לגמרי אחרת. גמאל עבד אל-נאצר רוצה בסילוק הבסיס הבריטי מן המרחב. הוא רוצה במיגור ברית בנדאד שנכרתה נגדו בסות האנגלים. הוא לא יוכל אלא לשמוח אם המחנה היריב יספוג מהלומה הגונה מי סוג זה.

אם ישראל תדע לנצל את שעת-הכזר, לא מן הנמנע שתיתכן ברית עם מצריים בתנאים נוחים — פתיחת דרך-מגע אקסטריטוריארי-אזית בין מצריים וארצות-ערב באסיה, והצטרפות ישראל למחנה הנייטרלני האסיאתי-אפריקאי.

גם אותו אויב מושבע של ישראל, המלך סעוד, לא יוכל שלא לשמוח על סילוק ההאשמית השנואים בצורה כזאת. לא מן הנמנע שגם הוא וסוריה יצטרפו למאמץ המשותף ויתבעו לעצמם חלקים מארץ המדבר, מעברו המזרחי של הירדן. סעודיה טענה תמיד לעקבה. סוריה טענה תמיד שעבר הירדן שייכת לה.

***

אין להעלים את העובדה: יקומו לנו אויבים גדולים בדרך זו. בריטניה הי גדולה תיפגע קשות. אמריקה עלולה להתרגז מאד.

אולם בשעה כזאת יוצר בפעם הראשונה מאז תשי"ח הרקע למדינות-יחודי ישראלית עצמאית. כמו אז, כן עתה תופיע ברית-המועצות ככח-ברית פוטנציאלי, ומאותן הסובות ממש. נשק סובייטי שוב לא יזרום רק למצריים. הוא יזרום גם לישראל.

בריטניה תצטרך לשקול היטב כיצד להגיב במצב כזה. היא תחייבה לעזור לממשלת ירדן נגד אויב חיצוני. אולם היא לא תחייבה לעזור לה במקרה של התקוממות פנימית. בוירה הבינלאומית ובאולם עצרת א"ם יעמוד מולה מחנה אדיר: כל מדינות הגוש האסיאתי-אפריקאי, רוב מדינות ערב וישראל, כל ארצות הגוש הסובייטי.

האנגלים לא ייכנעו ללא מאבק עקשני. אולם הם יצטרכו להכיר בעובדות מוגברות, כמו בסואץ, כמו בארץ-ישראל.

***

אין זאת תוכנית-פלא לכמה ימים, או לכמה שבועות. זוהי תוכנית המיחייבת נשימה ארוכה ומאמץ ממושך. היא לא תתגשם אם המדיניות של מדינת ישראל תישאר משועבדת לקח של שחלגות ומגז בית היהודית המאוחדת.

והיא לא תתגשם אם יעמדו בראש ישראל אנשים שאינם מסוגלים להחליט שום החלטה, לא לכאן ולא לכאן, לא למלחמה וא לשלום.

צילום זה של מהומות השבוע שעבר ברחבי הירדן, הראשון המתפרסם בישראל, מראה קבוצת מפגינים ביריחו הנסה מפני חיילי הלגיון. היתה זו תמונה אופיינית למצב הפנימי של ממלכת הירדן.

34 שנות בגידה ושרות בובות לאדון הזר

כערי מסחר ומיבצרים. עם בוא הצלבנים לאי-זר, לאחר כיבוש האימפריה, שוב היתה הארץ שממה למחצה, מרחב מעבר לשבטי הכדואים ולשירות הגמלים. כוחם הדל של הצלבנים הורשה להם להחזיק רק בחלקים בודדים מעבר לירדן, סביב מיבצרים כמו קראק ופטרה. סילוק הצלבנים ואחר כך השתלטות התורכים פוררו שוב את הארץ לאוסף של מחוזות פיאודליים,

השאירו את הארץ ליושביה הכדואים. ישראלים, נבטים, אשורים, ככלים, פרסים ומצריים כבשו את הארץ בזה אחר זה, פינו את מקומם ליוונים ולרומאים. תקופה זו היתה התקופה הארוכה היחידה שבה הכירה הארץ מידה כלשהי של יישוב ושיגשוג. כמו כמה מדינות-ערים חזקות — ביניהן פיודלפיה, עמאן של היום — לאורך דרך השיירות למזרח, התפתחו

ממלכת הירדן של היום הוזכרה לראשונה בכתב כימי יציאת שבטי ישראל ממצרים. זוהי ארץ אדום, גלעד ומואב של התנ"ך, אשר דרכה הוביל משה את הישראלים לארץ המובטחת. הארץ המדברית, השוכנת על סף החוף הפורה של הים התיכון, בנקודת המיפגש של יבשות התרבות הקדומה, שימשה מאז ומתמיד ארץ-מעבר לצבאות פולשים שנעלמו כעומת שבאן,

הצעת ציציל
בינתיים הגיעה הידיעה על תבוסת פייסל לאביו חוסיין במכה. הוא שיגר את בנו הבכור, האמיר עבדאללה, בראש טור פרשים לנקום את מפתל אחיו, למגר את הצרפתים בסוריה. האנגלים שיגרו אליו שליחים, הסבירו לו כי אין לכוחו הקטן סיכויים לנצח את הצבא הצרפתי החזק. לעומת זאת, היתה להם הצעה מושכת ביותר להציע לו. בפגישה שהתקיימה בעמאן, בין עבדאללה לבין וינסטון צ'יציל, שר המושבות הבריטי של אז, הציעו האנגלים לעבדאללה להישאר עם אנשיו בעבר הירדן, להקים שם נסיכות נפרדת משלו. מדינה זו, הבטיחו האנגלים, תינה מחסות ומרוצנם הטוב — כולל קיבצה כספית של 180 אלף ל"ש. התנאי היחיד: שעבדאללה יישאר נאמן לאינטרסים של הקיסרות הבריטית במישחק ההפכףך של המדיניות המרחבית. כעבור שנה הכירה האימפריה הבריטית באמיר המדוקן כשליט עבר-הירדן. מדינת הבובות קמה לתחייה.

תבוסת פייסל
ב־22 ביולי 1920 כבשו הצרפתים את דמשק, אילצו את האמיר פייסל, שהוכתר כמלך סוריה עלידי הלאומנים הערביים, לעזוב את בירתו. היה זה סוף הממלכה ההאשמית הסורית ואות אזהרה למדינאים האנגליים. כי תחת שלטון התורכים נכלל השטח שמעבר לירדן בתחומי מחוז דמשק. ממלכתו של פייסל כללה שטח זה. עתה, עם סילוקו של פייסל, חששו האנגלים כי צרפת תראה בעבר-הירדן חלק בלתי-נפרד משטח חסותה בסוריה. על הנציג הבריטי בארץ-ישראל הוטל למנוע אפשרות זאת. הוא פעל מהר. שלושה חודשים לאחר מפתל פייסל, כינס סיר הרבס סמואל 600 שייכים ונציגי שבטים בעיירה אסיסאלט העבר-ירדנית. בתום הפגישה ביקשו הערבים מנציגי הודמלכותו לשלוח לארצם כוחות משטרה וצבא, שישמרו עליהם מפני פלישת צרפת. החתול האימפריאליסטי נתבקש לשמור על נתח נוסף של הגבינה הקולוניאלית.

הוד מלכותו
בין שתי המלחמות העולמיות התבסס שלטונו של עבדאללה — ואתו שלטון אנגליה — בכל רחבי המדינה. הלגיון הערבי התחזק, חייליו השתתפו בפעולות-סיוור במסגרת כיבוש עיראק וסוריה עלידי האנגלים, הוצבו בתפקידי שמירה על מחנות בריטיים במרחב. בתום המלחמה, זכתה עבר-הירדן לשלוח יחידתי-יצוג במיצעד הניצחון האדיר שנערך בלונדון. עבדאללה קיבל גם מתנה ממשית יותר: במאי 1946 בוטל המנדט הבריטי, עבר-הירדן הוכרזה כממלכה עצמאית. עבדאללה הוכתר כמלך בעמאן, ארצו הצטרפה כחברה מייסדת בליגה הערבית. אולם כבר אז, כאשר הליגה הערבית כולה היתה כלי בידי האימפריה הבריטית, זכתה עבר-הירדן לכינוי „דאנוניג סטריט מספר עשר וחצי“ היתה זו גם הסיבה לכשלונה של המדינה החדשה להתקבל כחברה באו"ם: ברית-המועצות הטילה ויטו על קבלתה, בסברה כי די לה לבריטניה בקול אחד.

מפקד הלגיון
הסכנה לקיום מדינת הבובות לא באה מצפון, כפי שחששו, כי אם מדרום, משבטי הוואביים של איבן אל-טעוד. פעמיים התקדמו בדואים אלה לאורך וואדי סרחאן, חדרו עד למבואות עמאן עצמה. בפעם הראשונה, עבר במקרה מטוס תובלה בריטי מעל לריכוזי הפולשים שנבהלו, נסוגו אל תוך המדבר. הפלישה השנייה, שנערכה ב־1924, היתה רצינית יותר. קרוב ל־12 אלף בדואים עברו את הגבול, הגיעו עד למרחק חמשה קילומטרים מעמאן. ברגע האחרון נודע הדבר לאנגלים, ששלחו לקראתם ארבעה משוריינים ושני מטוסי-קרב. הוואביים ברחו בבהלה, בהשאירם בשדה למעלה מאלף הרגומים ופצועים. כעבור ארבע שנים הורו האנגלים ללגיון לכלול גם את האזור הדרומי של עבר הירדן בתחום שלטון עבדאללה. אל-טעוד מיחה ואיים — אך הכיבוש נשאר בתוקפו; ב־1930 שלחה בריטניה נציג חדש לעבדאללה; רבי-סרן ג'ון באגוט גלאב,

מוות במסגד
החלה תקופה קצרה בה הפר עבדאללה את מרות הליגה הערבית, התעלם מהתנגדותה לסיפוח החלק הערבי של ארץ-ישראל, ניהל משאומתן סודי על כריתת שלום עם ישראל. התוצאה לא אחרה לבוא: ביולי 1952, שעה שנכנס למסגד עומר בעיר העתיקה של ירושלים להתפלל, נורה ונרצח עלידי צעיר משולח. בין אלה שהואשמו בביצוע ותכנון המעשה נמצא סגן אלוף עבדאללה אל-תל, מפקד ירושלים שונא-האנגלים, שברח למצרים. בנו של עבדאללה, סלא, ירש את מקומו. אולם גם הוא שגא את האנגלים. הוא התקרב למצריים ולטעוניה, שלא הסתירו את איבתן לאנגליה; כעבור פחות משנה הוכרז כבלתי-שפוי בדעתו. במקומו הוכתר בנו חוסיין, חניך בתי-ספר אנגליים, צעיר שהוא ממושמע לחלוטין לאדונו האנגליים.

מלחמת תשי"ח
במאי 1948 תם המנדט הבריטי גם בצד המערבי של הירדן. במעידה סודית של מנהיגי ערב, הודיע עבדאללה כי צבאו לא ישתתף בפלישה הסדירה לחלק היהודי של ארץ-ישראל. רק לאחר שידולים רבים וקבלת היתר מפורש מבריטניה, הצטרף לפלישה. אולם, מלבד כמה קרבות ראשוניים, לא ניהל הלגיון מערכה ממשית משך כל זמן המלחמה — גם לא שעה שצבא מצריים נחל תבוסות-דמים בחזית הדרום. בתום הקרבות סופח לעבר-הירדן החלק הערבי של ארץ-ישראל — כרבע משטחה הכללי של הארץ — ועבר-הירדן הפכו לממלכה ההאשמית של הירדן. היה זה צעד ראשון להגשמת חלומה הגדול של עבדאללה — הקמת סוריה רבת, שתכלול את הלבנון, סוריה, עבר-הירדן וארץ-ישראל, תחת כתר האשמי.

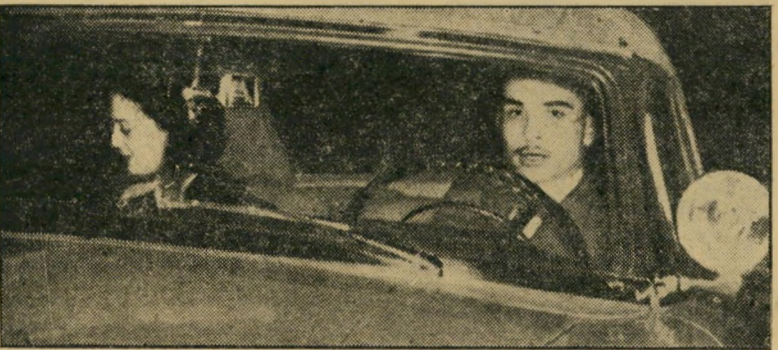
עד סיפוח פלסטין לירדן התחלפו הממשלות לעתים רחוקות. מאז מתחלפות הן תדירות. בצילום: סוליימאן סוקאן, תופיק אבו אל-הודה וראש הממשלה הנוכחי איברהים האשם באשא.

רודנים -

צילום במרכז עמאן, המראה קהל מפגנים עוצר מכונית. הפגנות השבוע שעבר קיבלו את דחיפתן ביוזמת המצרים שלא יראו בעין יפה את הצטרפות ירדן לברית בגדד הפרו-בריתית.

מול המון

חוסין מלך הירדן ואשתו דינה, באירופה. הפלסטינאים רואים בבית המלוכה ההאשימי שלטון זר. כיום מצדדים רוב תושבי פלסטין הערבית בעמדה המצרית, מבכרים הפרדת מולדתם מן הגדה המזרחית.

עם -

ילדים פלסטינאיים לומדים באוהל במחנה פליטים ליד יריחו. כיום יושבים בממלכת הירדן 600 אלף פליטים, מטילים את האשם במצבם על המלך עבדאללה, שעטו מן הצד, בזמן הכיבוש הישראלי.

מול עם

משלושת הניתרים שיך אחד למפלגת אלי נהרה ואילו השניים האחרים, דלי-התפוצה (1500 כל אחד), מכריזים על עצמם כבלתי-תלויים.

אם כלכלתה של יש-ראל נחשבת לכלכלה משונה, הרי שהכלכלה הירדנית מסוּרפת לחלוטין. מאזן המדינה בשנה שעבר רה היה 17 מיליון ל"ש. מתוך זה העד ניקה אנגליה לגרו-רתה סך של 11 מיליון ל"ש. מענק נוסף, הניתן בצורת סעד האו"ם ל-600 אלף ה"פליטים הפלסטינאים היושבים בירדן, אינו מופיע בתקציב הרשמי, אם כי רק הודות לו יכולה ממלכת הירדן לשתוב את הפער האדיר בין יכולת היצור שלה, לבין צרכי המחיה (הדלים) של תושביה.

למרות שרק עשרה אחוז משטח הירדן מעובדים, הארץ היא ביסודה ארץ חקלאית. היכול העיקרי הוא החיטה, הגדלה בחלק המזרחי. החלק המערבי מיושב בצפיפות רבה, אם כי האזורים החקלאיים הפוריים נשארו בתחומי מדינת ישראל.

בירדן מצויים מחצבים עשירים של סוּס-פטים, קאולין וגבס. בשנתיים האחרונות התפתח יצוא של פוספטים דרך עקבה ל-יפאן, יצוא העלול להגיע לממדים רציניים ביותר אם תתגשם תוכניתם של היפאנים להשלים את מסילת הברזל ממען לעקבה (כ-30 קילומטרים בלבד). בדיקות גיאולוגיות ברמה שמעבר לבקעת הערבה רמוז על הימצאות נפט בכמויות מסחריות, אולם עד כה לא נערכו קידוחים באזור.

משלחת ירדנית, שניהלה החודש משא ומתן כלכלי עם ממשלת בגדאד הביאה אתה הבטחה עיראקית להשקיע הון בפיתוח מת-צבים ותעשיות-יסוד בירדן. כצעד ראשון, השקיעו העיראקים שני מיליון ל"ש ב-מיפעלי הפוספט. תוכנית החוקה יותר: חידוש היצור במפעלי האשלג של צפון ים המלח.

הגורם העיקרי בכל שטחי החיים בירדן הוא הלגיון הערבי. כוח זה, הנחשב כ-יום לכוח הערבי היעיל ביותר, נוסד ל-35 שנה בדיוק, כאשר ביקשו ה-בריטים משענת ל-

שלטונם מעבר לירדן. מפקדו הראשון היה רב-סרן בשם פיק, אנגלי דובר ערבית שהשתתף במלחמת המד-בר של לורנס האגדי, פקד על יחידה בצבא הכיבוש של אלנבי. הוא נשלח לעבר-הירדן עליידי הרברט סמואל, עוד לפני הופעתו של האמיר עבד-אללה על פני הירדן. הוא ערך סיור מקיף בין שבטי הבדואים, ביקש רשות לגייס 100 חיילים וחמשה קצינים ליחידה חדשה, שתיקרא הלגיון הערבי.

הרכבו הראשון של הלגיון היה: חמשה קצינים אנגליים, 75 רובאים רכובים על סיסים או גמלים, 25 מקלענים מוסעים על מכוניות פורד פתוחות. כעבור שנה בלבד, כבר מנה הלגיון למעלה מאלף איש, כלל שתי מחלקות של פרשים, שתי פלוגות רוב-איות, פלוגה מסייעת, מחלקת קשר, שני תותחנים.

קצב ההתקדמות נשמר מאז, כי הבריטים היו זקוקים לכוח לוחם שיסור באופן עיתר למשמעתם, לא יהיה תלוי בשינויי הצמרת הפוליטית של הארץ. כיום מונה הלגיון הערבי 20 אלף איש, מאורגנים בשלוש חטיבות מוגברות של חיל רגלים, שני גדודי שריון קל וגדוד אחד של תותחנים אנטי-טנקיים. משרתים בו 60 קציני-גים בריטיים בתפקידי פיקוד ובתפקידי מיני-הלה. חיל-האוויר עודנו בשלב של תכנון, אולם בריטניה כבר התחייבה למכור לירדן ששה מטוסי סילון. בגלל כוח האדם המצומצם, שאינו מאפשר החזקת מוצבי הגבול הארוך עם ישראל, מוחזקות שתי חטיבות כרוזבה טקטית ב-מפרק ובזרקה מעבר לירדן, ורק חטיבה אחת יושבת בחלק הפלסטינאי. את תפקידי שמירת הגבול ממלא המשמר הלאומי, המונה כ-30 אלף איש מצויידיים בנושק קל בלבד, המגוייסיים מבין הפלסטינאים.

השבוע ראו 1200 אזרחים ישראליים את ממלכת הירדן מקרוב. ברוב המקרים נשארו מצד זה של הירדן, בילו את חג-המולד בין בני משפחתם בחלק המערבי של הממלכה. אחדים הורשו לעבור את גשר אלנבי, לבקר בעמאן הבירה. אחד מאלה, תושב חיפה, סיפר את רשמי ביקורו. "את היום הראשון ביליתי בעיר העתיקה. כולם דיברו על נושא אחד בלבד: מהומות השבוע האחרון. רוב הפלסטינאים שפגשתי היו מלאי התמרמרות על הלגיון. הם רוצים להצטרף לברית בגדאד! הם בגדו בנו! הם מוכרים את ארצנו לאנגלים! הם נוהגים בנו כבעבדים! אלה הן תלונות טיפוסיות.

"המלה הם' התייחסה לתושבי הגדה המזרחית, כי הפלסטינאים מקפידים מאד בשי-חחם על ההבדל בין אורדני ופלסטיני."

כיום, שמונה שנים לאחר סיפוחה ה-רשמי של פלסטין הערבית לממלכת הירדן, נשאר ההבדל בין שני חלקי הממלכה, עובדתי-יסוד בכל שטחי החיים. פליטים אמידים מ-יפו, חיפה וירושלים אמנם התיישבו בעמאן, הפכו אותה לעיר המודרנית והמתפתחת ביותר במרחב; במנגוון הממשלתי נמצא ברובו בידי פלסטינאים והחוק אינו מפלה בין תושב הגדה המערבית לתושב המזרח - אולם כל זה אינו משנה את העובדה כי בממלכת הירדנים שוכנים שני עמים, שני מעמדות, שני מנהגות.

באופן רשמי, קיים שוויון בין שני החלקים: בית הנבחרים מורכב מ-20 צירים מכל צד. אולם מספר התושבים הפלסטינאיים הוא 900 אלף, ואילו הירדנים מונים 420 אלף בלבד.

הממשלה המורכבת בחמשה שרים פלס-טינאים, חמשה ירדנים וראש-הממשלה, אובי-ייקטיבי, עד כה היה ראש הממשלה ירדני. הלגיון הערבי הוא צבאה הרשמי של הממלכה. אולם שערי מחנותיו פתוחים ל-תושבי הגדה המזרחית בלבד; פלסטינאים אינם יכולים לשרת בו.

לכאורה, גם המלך עומד מעל לחילוקי-אינטרסים בין ירדנים ופלסטינאים. אולם מתוך אנשי חצרו, הקובעים למעשה את חיי המדינה, אין אף פלסטינאי אחד.

ההבדל בין שני החלקים בולט ב-מעמדות בהיי-התרבות עיקר בהיי-התרבות והחינוך. כימי המני-דט, נהגו ערביי ארץ-ישראל מרשת "חי-נוך יעילה, שמומנה בחלקה על-ידי משלם המסים היהודי. האני-גלים הקימו בת-ספר יסודיים בערים וב-כפרים, הצליחו להנהיג חינוך-חובה לפחות באזורים המיושבים של צפון הארץ ומר-כזה.

דוגמת הישוב הערבי השכן העלתה אף היא את רמת הערבים, דירבנה אותם לשלוח את בניהם לבתי-ספר תיכוניים ולאוניבר-סיטאות בחוץ-לארץ. לעומתם, היו רוב תושבי עבר-הירדן שרויים בבורות עמוקה. חוק החינוך הממ-לכתי קבע כי כל ילד חייב. ללמוד חמש שנים (חינם) בבית-ספר יסודי, איים על ההורים שלא ימלאו אחר הוראה זו כעונש מאסר. אולם בצד החוק הגאה, הודקרה מיצאות-גור-מה ביותר: בכל שטח עבר-הירדן קיימים כיום 107 בתי-ספר יסודיים בלבד וחמשה תיכוניים, בהם לומדים פחות מ-30 אלף תלמידים.

על כן, מגיע שיעור הנכערים, שאינם יוד-עים קראו וכתוב בעבר-הירדן, ל-93 אחוז - הגבוה ביותר במרחב הערבי, מלבד אר-צות חצי-האי הערבי.

תמונה זו משתקפת במצב העתונות היר-דנית. מתוך חמשה עתונים יומיים (כולם בשפה הערבית) מופיעים השניים החשובים ביותר בעיר העתיקה: אל-דיפאע ופלסטין.

המשבר החמור בממשלה כגזל חילוקי הדעות החריפים על בעיות בטחון ומדיניות חוץ לא יחסי במהרה המאבק בין בני גי ושרת יחריף, אולם לא יגרם למשבר פורמלי או להתפטרות בני גי.

במקום זה ינסה בני גי לגייס את דעת הקהל לצדו, יעשה מאמץ גדול לעורר תגובות אוהדות לעמדתו בעתונים הבלתי-תלויים. לצורך זה משפדים מקורביו במיוחד עורכי עיתוני הערב, דבר שכבר מצא לו הד במאמרים מסויימים, שנכתבו בהשראתם הישירה של אישים צעירים מסויימים במחנה האקטיביסטי.

עזרה בלתי-צפויה תבוא מאמריקה: השבועון "טיים" יקדיש כאחד הגליונות הקרובים את השער שלו לבני גי, זו הפעם הראשונה מאז מלחמת העצמאות. אחרי שהקדיש לא מכבר כתבת-שער אוהדת מאד לגמאל עבד אל-נאצר.

לעומת זאת קשה להניח כי בני גי יצליח לכבוש את רוב העסקנים של מפא"י וועדת הבטחון של המפלגה הסתייגה בהריפות רבה מן הפעולות האחרונות. פויסה רק בקושי. במצב זה גברו הסיכויים כי בני גוריון יזדקק לעזרת פנחס לבון, אותו הפקיר בשעתו כדי לחזור משדה-בוקר.

לא רק סמכויות שר הבטחון גורמות לסיכסוכים בין בני גוריון וחבריו בממשלה. בקרוב עשוי להתפתח סיכסוך חריף בינו לבין שרי מפ"ם ואחדות העבודה בקשר עם צמיצום הממשלה הצנאי, דבר שבי גי עווננו מתנגד לו בחריפות.

אין לחשוש להתקפות הפיזיאלן משטח הירדן בעתיד הקרוב. ההתקפות בחודש שעבר בוצעו על-ידי סוכנים מצריים. היו רק חלק מניסיון מצרי להשתלט על ענייני הירדן מבפנים. הבריטים הפעילו את הלגיון הערבי נגד הפיזיאלן ברגע שנוכחו לדעת שאלה פועלים נגד בריטניה. טילדקו של סגן מפקד הלגיון, עבד אל-קאדר אל-גינדי, היה חלק מהסכסוך הירדני-מצרי.

ברטי זה, שכתוצאה ממנו הופסקו גם הפעולות נגד ישראל.

נראה עתה כי במקרה של מלחמה תגן מצריים על רצועת עזה. אחרי הפעולות האחרונות הגביר המטה המצרי את כוחותיו ברצועה, המגיעים עתה, לפי מקורות זרים, לתשעה גדודים רגליים וכוח מסויי. יחי זה שניה, בעלת כוח דומה חונה בטיני, כדי לחסום את הדרך בפני התקדמות אפשרית של צה"ל, ורק יחידה אחת נשארה במצריים עצמה.

הסכנה האמיתית הצפויה לישראל ב-מקרה של מלחמה עם מצריים תהיה אווירית, מלבד מסוסי הקרב מסוג מיג, שחשיבותם תהיה מועטה, קיבלה מצריים גם משלוח ראשון של מפציצים טילוניים מסוג אייל-28, שמספרם יגיע ל-20, יהוו סכנה חמורה לערי ישראל.

סכנה אחרת, פחות ברורה, צפויה כיב. בעוד שמקורות מצריים מפקקים בכונת הסובייטים לספק צוללות למצריים, מאחר שהופעתן ביים התיכון, אפילו תחת דגל מצרי, תהווה פרובוקציה חמורה לצי האמריקאי, הרי מקורות אחרים טוענים כי המצרים עלולים לקבל תוך השנה הבאה שש עד שמונה צוללות סובייטיות.

בעוד הציונים הכלליים דנים בהצעה ל-התאחד עם תנועת החרות, הם החלו מפרט-מים גם עם הפרוגרסיבים, מתוך כוונה דומה. יוזם הרעיון לפתוח במשאומתן לאיחוד כזה הוא ח"כ יוסף סרלין.

איחוד אחר הנשקל ברצינות: שידוך בין מפא"י ואחדות העבודה. ייתכן כי משאומתן לצורך זה יתנהל במחצית הראשונה של 1956, אחרי שהקרע תוכשר על-ידי סידרת המאמרים של מנהיג אחדות העבודה יצחק סבנקין מזה, ושל כמה מראשי מפא"י מזה.

אחרי שלשון מדיניות החוץ הישראלית כבירות המערב יסתער משרד החוץ על בירותיהן של אמ"ה, בעיקר על רנגון וניו-דלהי, בירת בורמה והודו. התפקיד יוסל על שליחים חשובים מאד של משרד החוץ.

אורחים בלתי-קרואים עזולים לבקר בימים הקרובים. חליות-ביקורת של מטה-הכנסה יעברו מבית לבית, יסרקו משתמטים.

אם תחליט לצאת לחופשה בחודשים הקרובים, תוכל ליהנות ממחירים מוזלים במתי-המלון המפוארים ביותר. כתוצאה מהירידה בענף התיירות, ריקים רוב בתי-המלון, מוכנים לקבל אורחים במחירים נמוכים מן המקובל.

עיריית תל-אביב תשמש נושא לדיון סוער בכנסת. ח"כ העיכ ישראל רוקח, לשעבר ראש-העירייה, וח"כ חרות יוסף שופמן עומדים להתקיף בחריפות את עמדת משרד-הפנים נגד העירייה הימנית.

בקרוב תוכל ליהנות מסרטים שאינם מקוצצים ומצונז-רים באופן דראסטי. המועצה לביקורת סרטים עומדת להנהיג שורה של הקלות בהצגת קטעים שעד כה נפסלו על ידה, תגדיל לעומת זאת את מספר הסרטים שהצגתם תורשה רק למבוגרים.

שליחי הסוכנות במארוקו ובטוניסיה יצטרפו לארוז את הפציהם. בקרוב יסגרו הממשלות החדשות בשתי ארצות אלה, הנהנות עתה ממימשל עצמי, את משרדי הסוכנות, יבקשו את שליחי ישראל לחזור הביתה.

העם

חשש

הספרות חשש-שש היו מחמאה גדולה כי זירגון של חילי תשי"ח. הן ציינו את הדרגה הגבוהה ביותר של קליטה אלחוטאית (עוצמת הקול דרגה חמש, צלילות קליטה דרגה חמש).

משך 52 השבועות האחרונים קישטו שתי הספרות כל תאריך, בסך הכל היתה זאת שנה טובה, שהיתה ראוייה לשתי ספרות הקסם. המצב הבינלאומי התבהר, המלחמה העולמית התרחקה. אם בישראל התקדר ה' אופק, לא היתה זאת אשמחה של השנה חמש-חמש: המדינה רק קצרה את קציר ה' שניאות, ההיסוסים וההתחמקויות של השנים הקודמות.

החל מהשבוע הבא יצטרפו אורחי ישראל להוסיף למכתביהם, המחאותיהם ושטרותיהם את הספרות חשש-שש למשך 366 יום. כי שנת 1956 תחיה שנה מעוברת, תכלול את יום ה'29 בפברואר.

לפי כל הסימנים תהיה השנה המעוברת גם שנה הרת-גורל למדינה.

דויד ריזאן האלוף הפך לקפטן

הממשלה

הדיון ימשך

ההודעה היתה קצרה: "הממשלה דנה את מול בשתי ישיבותיה בבעיות בטחון ומדיניות חוץ של המדינה... הדיון יימשך ביום הראשון הבא". אולם מאחורי מלים סתמיות אלה הת-חבא המשבר הממשלתי החמור ביותר מאז הבחירות.

הגפרור שהדליק את המדורה היה שר-החוץ, משה שרת, שחזר מאמריקה מרוגז על בני-גוריון, דבריו היו הד למורת-הרוח הרבה של אבא אבן וחבריו, שנחלו במועצת הבטי-חון הבוסה חמורה בענין פעולת הצפון. ה' סיבה היתה חוסר כל פעולה מוקדמת להכ-שרת דעת-הקהל העולמית בקשר לשייט על

השנה הנוצרית, המותאמת למהלך ה' שמש, מצריכה את הוספת היום ה'366 אחת לארבע שנים, מאחר שכדור הארץ מסתובב מסביב לחמה ב'365 יום ורבע, בערך. השנה העברית, המבוססת על מהלך הירח, מצריכה לעומת זאת הוספת חודש שלם (ארב ב') כל כמה שנים, כדי להתאים פחות או יותר לעו-נות השנה. הלוח המוסלמי לעומת זאת אינו מכיל בכלל בשנה המעוברת, כך שראש ה' שנה יכול לחול בחורף או בקיץ, בלי כל התחשבות בעונות.

הכנרת. פעולה זו לא היתה אפשרית כי לאבא אבן, ממש כמו למשה שרת עצמו, לא היה כל מושג על הפעולה העומדת ל-היערך.

לא פחות רגזו שאר השרים, כשנוכחו ל-דעת כי הצעת-השלום הישראלית, ש"גזולה" בחשינגטון אחרי צאת שרת (העולם הזה 948) הוכנה מראש על-ידי בני-גוריון ושרת, בלי יודעת כל שאר השרים.

תגמול מיידי. סערות-הרוחות לא נגרמה על-ידי חילוקי-דעות לגבי הקו היסודי של המדינה. כל השרים, ביניהם גם שני שרי מפ"ם, הסכימו שאם ישראל לא תקבל כמות יות רציניות של נשק, ואם לא יחול שינוי אחר לטובתה תוך חודשיים-שלושה, תצטרך המדינה ליטול את גורלה בידה.

אולם הדעות נחלקו באופן קיצוני לגבי הערכת הסיכויים לשיפור המצב המדיני בעתיד הקרוב, בלי צורך בהפעלת הנשק. משה שרת חזר מאמריקה, "אופטימי", האמין גם בכוחה של היהדות האמריקאית לשנות את קו ממשלתה. על כן הוא מתנגד לפי שעה, לכל מיבצע-תגמול. בזאת נחלק בקיר האטום של העמדה הבנגוריונית, הדורשת תג-מול מיידי בכל מקרה של פגיעה במדינה.

שרים ופטפטנים. בויכוח החריף לא גילה בני-גוריון טאקט רב, התייחס לחבריו בזלזול גמור. הישיבה כמעט התפוצצה כא-שר רמו ראש-הממשלה שאינו יכול לגלות סו-דות חשובים לחבריו בממשלה, מאחר שאלה פטפטנים, מוסרים מיד את כל הידוע להם לעסקנים ולעיתונאים. מלבד זאת, הרי פעו-לת-הכנרת אושרה על-ידי שר-החוץ, שהרי בהעדרם של שרת וגולדה מאירסון, היה בי. גי. עצמו שר-החוץ בפועל. הוא התייעץ עם עצמו.

כששככה סערה אחת, פרצה סערה שנייה. כי. גי. טען שכשר-הבטחון אינו זקוק כלל לאישור ממשלתו למיבצעים, כל עוד אלה מתאימים לקריה-היסוד של המדינה. ליגלג שר-הבטחון: "בקריה-היסוד הוטל על הממ-שלה לדאוג לכריאות העם, האם צריך שר-הבריאות ישראל בריולי לקבל אישור מיוחד מן הממשלה כדי להוסיף מיטה בבית-חולים?" מצבי-הרוח האנטר-בן-גוריוני השתקף בנאום אחרי נאום. לצדו שרת התייצבו לא רק שני שרי מפ"ם, פנחס רוזן, משה שפירא ו-יוסף בורג (בהסתייגות מסויימת), אלא גם שרי מפא"י פרץ נפתלי וזלמן ארן. עם בי. גי. ושאריו רק פנחס ספיר, בכור שטרית וקדיש לוי. להפתעת הכל, לא הצטרפו שרי אחדות-העבודה לצד בי. גי. ושאריו מתונים ונייטראליים.

אולם בי. גי. נשאר תקיף בדעתו, הכריז בפירוש שלא ישנה את עמדתו. "אתם יכו-לים להסיק את המסקנות!" זרק לעומת חבריו, אך גם הוא ידע שנחל מפלה. "סיבון זה יספיק לו לשנה שלמה!" חייך אחד ה' שרים.

עתונות

עתונאים ואמהות שכולות

השבוע התחבטו עתונאים רבים בישראל בשאלה עדינה אך חשובה: מהי הצורה ה' גבוהה למתוח ביקורת על פעולות צבאיות?

המאמרים החריפים של הארץ ועל המשמ-נגד מיבצע כינרת עוררו מורת-רוח רחבה. טענו השוללים: מה ירגישו חיללים שהש-תתפו בפעולה, או האמהות השכולות, בקר-אם את המאמרים הקובעים שהפעולה היתה ביותרת, ואפילו מויקה?

לעומת זאת היה צדק מה גם בפי כותבי המאמרים. גם עורך הארץ וגם עורך עו-ל המשמר שייכים בכנסת לסיציות המשתלחמות בקואליציה. בעיני הציבור חלה האחזיות ל-מעשי הממשלה גם עליהם. אם לא יסתייגו בקול רם, תתקבל שיתקתם כהסכמה.

אם כעסו אנשי מפ"ם והפרוגרסיביים על כך שלא נמסרה להם מראש הודעה על הפעו-לה, היתה בפי שרי מפא"י תשובה פשוטה ומשכנעת: יושבים בצמרת כמה מפלגות קואליציוניות, ואולי גם בממשלה, אנשים ה' ידועים כפטפטנים. אי-אפשר היה לסטור להם סוד בו תלויים חיי אדם.

בפולמוס הכללי, שרק חלקו היה גלוי, היה ברור רק דבר אחד: המוקרטיה היש-

גולדה מאירסון, התומכת בקו בי. גי. שווה באמריקה.

ראלית לא מצאה עדיין את הדרכים הנאותות להנהלת ויכוח ברמה גבוהה על ענייני בטיחון.

תולדות שיבתו של ב"ח

מכונת צבאית בריטית התקדמה בזהירות בנוף העיראקי לעבר העיירה פאלוגיה. ששה אנשים ישבו בה, שניים לבשו את מדי צבא הודי-מלכותי: מפקד-גדוד ושלישיו. ארבעת האחרים היו אזרחים, ששוחחו ביניהם בשפה מזורה.

מדי פעם הפנה המפקד הבריטי את ראשו, שאל לעצתו של אחד האזרחים, גבר חסון וממוצע-קומה, בעל פנים רחבות וגומה אופיינית על הסנטר הגברי הבולט. היה ניכר כי "מיסטר בן-משה" הגיע לתת פקודות — הוא חשב במהירות, הודיע את החלטתו במלים קצובות, באנגלית טובה, אך מרגש היה בה ניב זר. הבריטי עשה כדבריו.

קשה היה לתאר קבוצה מוזרה יותר. כי האזרח היה מפקד ארגון צבאי בלתי-לגיטימי, ששוחזר לא מכבר ממחנה-מעצר בריטי. לידו ישב סגנו, צעיר רמת-גני, בעל עיניים ירו-קות חודרות, בשם יעקב מירוד. שני האזרחים האחרים היו "טוריסטים" מנוסים, האחד בן עיראק והשני בן דמשק, שעל אף מראם הערבי היו ארצישראלים מובהקים. שמש היה סיקה ותרני.

המכונת לא הרחיקה בנוסעתה. האזור כולו הוצף מים על-ידי הרמנים, אשר איש-אמר גם, ראשי-עלי השתלט זה עתה על בגדאד. מיסטר בן-משה החליט שהמכונת תעצור במקום, וכי שנים מחבריו — מירוד וסיקה — יצאו ברגל לפאלוגיה כדי לאסוף ידיעות. השניים התרחקו הלכו כ-14 קילומטרים, אספו ידיעות על מערך האויב, עברו על פני בריגדה עיראקית שלמה שנתקעה בשטח המוצף, בדרכה לתחום באנגלים. פעמים רבות שמעו את הזימום של מטוסי-הקרב הגרמניים, שהפציצו את שדה-התעופה חבניה, בו התרכזו כל הכוח האנגלי.

בערב חזר הווג לבסיס. חיכתה לו בשורת אויב: המכונת הופצצה על-ידי מטוס היינזל גרמני, מפקד-הגדוד הבריטי ומיסטר בן-משה נהרגו, השלישי איבד את שתי רגליו, תרני יצא ללא סריטה, אך סבל מהלם קשה.

הם היו שני הארצישראלים הראשונים ש שמעו באותו יום שלישי, 20 במאי 1941, כי דוד רזיאל, מפקד הארגון הצבאי הלאומי בארץ-ישראל, נהרג.

כך תיארה ביוגרפיה מוסמכת (העולם הזה 867) את יומו האחרון של דוד רזיאל, המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי, ב-20 במאי 1941.

תזכיר כבדא. "בן-משה" נקבר בבית הקברות הצבאי הבריטי בחבניה, כעבור שנה, כאשר ביקרה אשתו שושנה במקום, נשאלה אלה על-ידי המפקד המקומי מה היה דר גתו הצבאית, שושנה אמרה "אלוף" אך לא ידעה כיצד לתרגם את המלה לאנגלית. שאל האנגלי: "אולי קפטן?" שושנה, שחשבה כי קפטן הוא רב-חובל, השיבה בחיוב. לכן רשמו האנגלים על הקבר "קפטן דוד רזיאל", ונולדה האגדה, כאילו רזיאל לתמנה לסרן בצבא הבריטי.

היתה זאת רק אחת מאגדות רבות. רבות עוד יותר היו האגדות שהופצו על מותו. האמת: בשעת מאסרו בסרפנד הגיש רזיאל תזכיר למפקד הצבא הבריטי, הציג לו הסכם לביצוע פעולות-חבלה בידי חיילי הארגון מאחורי הקוים הנאציים באירופה. כמו מפקד הפלמ"ח, התנגד רזיאל לגיוס הנוער הארצישראלי ליחידות הבריטיות, אך הסכים לשיחויף-פעולה עם האנגלים במיבצעים עצי-מאיים.

המפקד העליון הבריטי במרחב, הגנרל ארצ'יבלד וייוול, נוכר בתזכיר זה כשפרץ המרד הפרו-נאצי בעיראק. הוא הציע ל-רזיאל (בלוי כל התורה פוליטית או אחרת) כי הארגון ישלח מרגלים לבגדאד, לאסוף ידיעות על מערך האויב, ולחבל במיכלי כוויין-התעופה שעמדו לרשות הטייסים הנאציים. רזיאל הסכים להצעה זו, גם מתוך תקווה כי תהיה זאת הודמנת לחלל את חאגי אמין אל-חוסייני, המופתי הירושלמי, שהיה ב-בגדאד. הנהלת המיבצע הוטלה על יעקב מירוד, כיום איש חברת אנקודה.

לא היה שום צורך בהצטרפותו האישית של רזיאל לשליחים. עד היום אין איש יודע מדוע עשה זאת. ההשערה הסבירה ביותר: רזיאל נפגע קשות מהאשמות יריבו, אברהם

(י"איר") שטרן, כאילו התפשר עם הבריטים מתוך פחדנות, רצה להוכיח את אומץ-לבו האיש. אותה שעה לא היה רזיאל בכלל שייך רשמית לארגון: זמן קצר לפני כן התפטר (בפעם השניה), השאיר מאחוריו מצב-ביניים מעורפל.

ארון מתכת במטוס. מאז יום קבורתו השתדלו ידידיו וכני משפחתו להחזיר את גופתו ארצה. לצורך זה נקברה הגופה בע"י ראק בארון-מתכת מיוחד. אולם ממשלת עיראק, שרזיאל עזר לה בשעתה לחזור ל-בגדאד, חששה פן יתפרש הדבר כצעד פרו-ציוני, סירבה.

השנה נעברה הממשלה העיראקית סוף-סוף ללחץ הבריטים, שהרגישו חובה מוסרית למלא משאלה זו לגבי אדם שהתנדב לשרות חם. תנאי העיראקים: הדבר לא יפורסם בי-רבים בעולם ובישראל, הגופה תיקבר לפי שעה בקפריסין. רק כעבור תקופה נוספת תועבר לישראל, אחרי שדעת-הקהל הערבית תתרגל לרעיון.

ביום השני שעבר ירד מטוס בריטי בשדה-התעופה של ניקוסיה. בניכחות שושנה רזיאל, אל, אלמנתו שופעת-המרץ של איש-המחתרת הירושלמי, הועבר הארון למכונת הקונסוליה הישראלית. בבית הקונסוליה היפה, המקושת בעיטורי-מתכת, היה מונח משך 24 שעות, נקבר למחרת בבית-הקברות של מארגו, בקירבת העיר.

דוד רזיאל, שדור שלם של צעירים ישר-אליים הכירו בשם ב"ח (מתחרז עם "כך") הגיע להתנה נוספת בדרכו האריכה הביתה.

פוד וסקופ. באותו יום נודע הדבר ל-רוב עתונאי ישראל, אולם כולם נתבקשו לשמור על הדבר בסוד, כדי לא לגרום אי-נעימות לממשלה הבריטית ולעכב את העברת הארון לישראל. אך כשהופיעו מוכרי-העתון נים אחרי-הצהריים ברחובות הארץ, נדהמו יודעי-דבר: מעריב, שרוב עורכיו הם בעלי עבר רביזיוניסטי, הפר את הסוד, פירסם את הידיעה בכותרת הראשית, תוך תאר מפורט. כך השיג "סקופ" על כל שאר העתונים, ובכללם העתון חרות שלא הכיר את העניין אף במלה אחת.

דת

למי צלצלו הפעמונים

במוצאי שבת בחצות צלצלו הפעמונים במגדלי הכנסיות ביפו, בישרו כי מלאו אלף תשע מאות המישים ושש שנה מאז נולד לבלתולה מביית-לחם רך בשם ישוע. "למי הם מצלצלים?" השתומם צעיר בקפה מריאנה, "הלא כל הנוצרים נוסעים בחג-המולד לבית לחם?"

הנוצרים הטובים חצו אומנם גם השנה את הגבול הירדני, אולם כנסיות ישראל לא התרוקנו. להפך, יהודים טובים מלאו את אולמותיהם, הצטופפו בשעריהם בממדים ש-האפיפיור עצמו לא היה מתכניש בהם.

שבוע לפני חג ככר פורסמו בעתונים העבריים מודעות המבקשות מיהודי תל-אביב להקדים ולהזמין מקומות בכנסיה הפרוטסטנטית ביפו לקראת חג המולד ובא. מאות שהיו תמימים עד כדי מחשבה כי חסרים מתפללים בכנסיות, הופיעו ללא הזמנה, מצאו עצמם מול משמרות משטרה, שמנעו, התפרצות בכוח.

רבים לא השלכו עם הרעיון שחג המולד יעבור ללא נוכחותם בכנסיה, ניסו להתנגב בדרכי עקיפין, כמו לתחרות כדורגל. יעץ קצין משטרה אברהם דויטש לעזרה בשמלת נשף אדומה, שניסתה לטפס על חומת האבנים של חצר הכנסיה: "מוטב שתתפללי בבית כנסת!"

סקרנות-מכמנסיים מחוזים. אותם המאזשים שהיה ברשותם כרטיס הזמנה, חצו שדרת צופים ערבים, תרמו בניד נדיבה לקרן הכנסיה, מצאו את עצמם להפתעתם כאלם מלא ידידים ושכנים לשולחן בנגה ורווג. הנוצרים הכוזבים בין מאת היהודים הרגישו עצמם שלא בנוח, מיהרו להסתלק לפני תום הטכס.

ברור שלא נעדר גם חלקן של תנועות נוער ישראליות, ובין שמלות הפאר של בנות החברה התל-אביביות מחד, ומדי הצבא של נציגי צה"ל, בלטו בנות התנועה המאוחדת במכנסים כחולים ארוכים. "באנו רק מתוך סקרנות", הצטדקו.

כומר קרח לבוש גלימה לבנה, מוקף ילדים בתלבושת אדומת-ההתחיקו גרות, ערך סיבוב בין הקהל, כשהוא מציג לראוהו בובת תינוק בעריסה. כומר אחר היה מיג קדושים לעבר הקהל. צלילי העוגב, מקהלת

קבר רזיאל בחבניה הסוד הופיע בכותרת הראשית

מעשה, של אותו רוזנברג עצמו. השופט הא-מין לעד שקיבל את הכסף.

רומק הבין יפה את חומרת פסק-הדין. פירוש הדבר שבאם יחוייב עוד פעם אחת בדין תוך השנתיים הקרובות, יצטרך לשבת תקופת-מאסר ארוכה. מאחר שרומק מאמין כי כל המשפט בוים נגדו בעזרת עדי-שקר, הוא משוכנע שלא יקשה על המשטרה לביים נגדו עוד משפט בענין כל שהוא. למעשה הפ-קיד השופט על ידי כך את גורלו של רומק בידי המשטרה, תוך הכעת משאלה טובת-לב ששני הצדדים יסלימו ביניהם.

מכתב מעבד אל-נאצר. במדינה אח-רת היה עצם גילוי מתן ההלוואה המשטרית מספיק כדי לגרום להתפטרות שר המשטרה ולסיתור יסודי בצמרת המשטרה והתביעה הכללית. אולם בכור שיטתית, שממילא אין לו שום השפעה על מטה המשטרה, לא חלם כלל להתפטר, ולפי כל הסימנים יעלו כמה מארגני ההלוואה בדרגה.

זעק רומק רחב-המידות, בהתכוונו להגשת עירעור: "אחרי משפט זה תוכל המשטרה לשלוח את כל אויביה לבית-הסוהר. אצל עתונאי אופוזיציוני אחד ימצאו מכתב פרטי של גמאל עבד אל-נאצר, ואצל אישיות ציבור-רית אחרת יגלו מעשה אונס. אם נותנים הל-וואות לעדים והשופט מאמין להם, מה ה-בעייה?"

שחיתות

שיש מאסו הבונים

הבניין המפואר ביותר במדינת ישראל הוא בניין החוץ-הפועל של ההסתדרות בתל-אביב. מאית חלונותיו המוארים בלילה, מסדרונות-תיו המצופים שיש, הפכו לסמל כוחו היוצר והבונה של מעמד הפועלים. השבוע נתברר שהסמל מסמל עוד משהו: השאיפה הכל-לית של כמעט כל החוגים בארץ לרמות את אוצר המדינה.

הכתם שהכתים את השיש המהיבקי נתגלה לראשונה לפקיד קטן, ששם את לבו לכך שאיש לא שילם מס מותרות עבור כמיות-השיש העצומות. לא קשה היה לו לנחש מניין בא השיש, כי להסתדרות יש מקור

נערות בלתי נראית, וריח קטורת חריף העלו דמעות התרגשות בעיני כמה נערות עדינות, בחוסם בתו של שרה-המשרה, בכור שטרית.

רק בסיום הטקס הופרעה דממת הכנסיה כשהמוני יהודים מאחלים זה לזה "חג-מולד שמח". הוסיף מישהו בהלצה: "לשנה הבאה בבית-לחם."

משפט

על תנאי

"אתנו קשה ללחום", אמר קצין משטרה גבוה לראובן ("רומק") גרינברג, כפי שטיפר הלה השבוע, "עורכדין שלנו אינם עולים לנו כסף. משכורתנו משתלמת באופן אוטו-מטי, כשאנו נשבעים בבית-המשפט, מאמינים לנו. לא קשה לנו לארגן משפט כל שהוא, אם נרצה בכך. פסק-הדין שלך כבר נמצא ב-כיס שלנו!"

לפני שנה היה נדמה שאם אומנם אמר אותו קצין דברים אלה, טעה. היועץ המשפטי נאלץ או להפסיק את הדיון במשפט פלילי נגד רומק, שזכה לפרסומת איריה. אחרי שרוב עדי התביעה הצהירו בשבועה כי מסרו עדות-שקר, לפי דרישת המשטרה. או-לם השבוע היה נדמה שהקצין צדק בכל זאת. פסק השופט המחוייב משהי גולן, במ-פט השני נגד רומק בענין אחר (איומים) לשם גביית חוב): "תשעה חודשי מאסר על תנאי."

שערורייה. היה זה בלי ספק אחד מ-פסקי-הדין המזוירים ביותר בהיסטוריה המש-פטית. כי באותו מעמד גינה השופט את הת-נהגות המשטרה במשפט בצורה חריפה ב-יותר, קרא לה בשם שערורייה. המעשה ש-הרגיו כל כך את השופט היה מתן ההלוואה כביכול של 150 ל"י מקרנות המשטרה ובש-מות כוובים, לעד הראשי רוזנברג, אויבו המושבע של רומק.

אולם אחרי גינוי זה ניגש השופט לחייב את רומק בדין על סמך עדותו היחידה, ל-

גולן, לשעבר שליח מפא"י באיראן ובהודו, התפרסם בשנתו כשהטיל מאסר של שנה על יהודי זקן שהשתמש בבול משומש למשלוח מכתב.

העולם הזה פוחח במבצע

עברית

תנאי התח

- 1. האטרה** תיבחר אחת לשנה בתואר "צברית של הש" יטוד לבחירה יט את הטיפוס היט שאיפוחיה, רמתה המוסרית והרפעתה החיצונית
- 2. אבן-הבוחן** מערכת העולם הוח תקציב ישראליות) על-ידי ובפיקוחה בארץ והתקדמותה באותה דרך ששימשה יטוד לבח
- 3. הפרס** חבר השופטים יהיה מן הא"ב : (1 יהודית אורני טרטי כרמל (3) שושנה דמארי, זמרת (4) משה פסנתרנית (6) מרדכי זעירא, קומפוזיטור (7) נורי חודורוב, כדורגלן (9) שאול לוי, מחנך, ראש מחלק מוסינון, סופר (11) יצחק נימצוביץ, מחנך, עיתונאי מרוך, שחקנית (13) רם סולומון, עורך-דין (14) ש קסטל, צייר (16) שמואל תמיר, עורך-דין. כן יהיו בו העורך הראשי של העולם הזה, ראש מערכת העולם ו
- 4. השפוט** אר. ההצעה תיעשה (א) על-ידי המועמדת עצמה, או אחר, או (ג) על-ידי מטה המבצע.
- 5. זכות ההשתתפות** כושרה של כל מועמדת ותציע לוועדת השיפוט ז
- 6. בחירת המועמדות** ועדו
- 7. בחירת הזוכה** דעו
- 8. שיטת הבחירה** סמך דו"ח ועדת-המשנה ובחינה אישית של המועמדו

8. שיטת הבחירה
נקודות. המספר המסמילי של נקודות בכל סעיף אישית (20), רמה אישית (10) טיפוסיות ישראלית (20) יחליטו ברוב דעות המשתתפים בישיבה, והחלטתם תה (ראה שארון בעט)

אינם קיימים בארץ. הדור החדש, כך נאמר, שוב אין לו כוח-החלטה, אין לו יופי מקורי, אין לו שרשים במציאות של עמו ובנוף של מולדתו.

האם זה נכון? האם דור זה, שגדל אחרי המלחמה, באווירת החרות של מדינתו, באמת נטול כל שאיפה לאידיאלים, כל פנים רוחניים?

למראית עין, אכן זה המצב. כי העין נמ- שכת אל נערות-הזוהר המפורכסות, פרי טר פולם המקצועי של גודדי יופייניות, השופעות חיובים ריקניים לכל עבר וחולמות על קאר- יירה מזהירה שם, מעבר לים, בחברתן של מארילין מונרו ושאר בובות-השערות הבלוני דיות הצבועות.

אולם האם אלה מסמלות באמת את הדור הצעיר? נדמה שכן — עד שהמצלמה מנציחה, לפתע, כיתה של חיילים החוזרים מן הפעולה, או קבוצה של נוער באחד ממשקי הספר, או חיוכה של אחות באחד מבתי-החולים, או הניו הטיפוסי של גננת באחת השכונות או המיטבים — או סתם פנים חולפות, עטו- רות בכפיה, באחד מכבישי הגליל או הנגב.

ואז, באופן ספונטאני, מבצצת המחשבה בלב: לא, ישנו גם נוער אחר, שונה לגמרי, שאינו מושך את זרקורי הפרסומת, אך הלך- חב את מלחמתו הפרטית למען תכלית כחיים.

***

שישום דור אינו עשוי כולו מעור אחד. הוא מרכב מרבבות רבות של אנשים חיים, צעירים וצעירות, שאף אחד מהם אינו דומה בדיוק לרעהו.

חיך

(ראה שער)

והי קריאה לכל הטוב והיפה בנוער הישראלי, כל אשר שרשים לו באדמת מור לדתו, כל המביע את האופי המקורי של דור חדש.

לא תחרות יופי מן הסוג שיצא ממכונת הפרסומת ההוליוודית הקלוקלת, בו מתבקשות צעירות להציג לראווה את ערוחתן, לנענע את אבריהן לפני קהל המבקש פורקן ליצרים בלתי-אהודים.

לא נסיון חדש לטפח את האידיאלים הכוזב בים של יופי נבוב, חסר רוח ותכלית, המת קשט בחיך מקצועי מזויף והמבוסס על ההנחה כי הקליפה חשובה יותר מהתוך.

כי אם: נסיון מיוחד במינו וראשון במינו לכוון את זרקור הפרסום אל הטוב, היפה והנאצל הגדל בנוף שטוף-השמש של ארץ-ישראל; לעודד את היסודות החיוביים בדור הנאבק עם עצמו על יצוב דמותו הרר חנית; לעזור בניבוש טיפוס ישראלי מקורי המגלם בתוכו את רוח הארץ ואת אופי העם.

***

ה **כה ונתכונן** לרגע קט בתמונת הנערה בפניה השמאלית העליונה של עמודים אלה. היא פרסמה על שער העולם הזה 522 לפני שמונה שנים.

האם יתכן תצלום שינציה בשנייה אחת בצורה חותכת יותר את דמותו של הנוער העברי של אותה שעה? נערה זו ממשק תלוי סף, שצולמה עם כרוס מלחמת-העצי- מאות, מביעה את הכל: את כוח-ההחלטה של דור שעמד להיכנס למאבק המכריע של היי: את הפשטות הנעלה של דור שבו לסממנים חיצוניים, ודווקא בשל כך הצטיין ביופיו; את החן המקורי, שאינו ניתן-לחיקוי, של ארץ-ישראל הצעירה.

מן המוסכמות הוא טיפוסים כאלה שוב

ניחוח-חציר במשקל-ספר או ריח הבושם המלאכותי היקר

ביקיני עשוי בידי מיטב חייטי האופנה הפריסאית או חולצה ישראלית פשוטה וכפיה לבנה

'56

ות:

צעירה ישראלית שתוכה

ש כושרה של המועמדת לייצג עלי החדש. מבחינת דרך חייה,

רם של 1000 ל"י (אלף לירות צורך השתלמותה של הנבחרת זה של הצעירה.

מהחברים הבאים, לפי סדר יין, רקדנית (2) נתן אקסלרוד, זן, אמרגן (5) פנינה זלצמן, ב חביב, טרטי חביב (8) יעקב החנין בתל-אביב (10) יגאל מומחה לנוער עולה (12) חנה זן סאמט, עיתונאי (15) יוסף השופטים, בתוקף תפקידיהם ועורך-משנה של העולם הזה.

כל צעירה החיה בישראל יכולה להיות מועמדת לתור על-ידי אדם או גוף ציבורי

ועדת-משנה שתמונה על-ידי צורך העולם הזה תבחן את רשימת המועמדות הסופית.

שופטים במלואה תבחר ברוב פשוט את הזוכה בתואר, על על פי השיטה הקבועה להלן.

כה בתחרות המועמדת שתקבל המספר הגדול ביותר של טיב השאיפות (10), הגשמה הופעה חיצונית (10), השופטים מחייבת וסופית, ללא עירעור.

(12

מן הפסולת, הצפה על פני המים ומתימרת לייצגו.

בין שני מיעוטים אלה מצויים המוני הצעירים והצעירות המהווים את עיקר המחנה בכל דור, שאינם לא חלוץ ולא מאסף, אלא חטיבה גדולה המוכנה לצעוד בכיוון הכללי של התברה, בהתאם לדוגמה האישית המת ייצבת לפנייה.

על כן ישנה חשיבות מכרעת לשאלה: מי מופיע כדוגמה לדור? מי נותן את הטון? מי קובע את הסגנון העובד באופן תת-הכרתי מאיש לאיש, את ה"אופנה" החולפת של הופעה, לבוש, דיבור?

זהו הדבר אשר נשתנה בעשר השנים האחרונות. לא הנוער כשלעצמו הוא ששינה את עורו, אלא הדוגמה האישית, חץ-הכיוון החברתי, הם התחלפו.

לפני עשר השנים, קופת הנוהר של הפל"מ"ח והמחותרות, אנשי ההגשמה הם שהיו מקובלים על הכל כמנהיגים טבעיים. אופנת הפל"מ"ח רבקה גם בכני העיר; סגנון-הדיבור שעתיד היה בימי המלחמה להקסים את העולם כולו התגבש בהשפעת גומלין זו. אלפי נערות צעירות, בכל חלקי הארץ, רצו להידמות באופיין ובחיצוניותן לאותה צעירה מתל-יוסף.

אחרי המלחמה, כתוצאה מהשפעות חיצוניות וההתרופפות הכללית של החברה הישראלית ומשטרה, נכבש מקום זה כראש הדור הצעיר על-ידי הטיפוס ההפוך, הפסול. יחד עם הרולארים של המגנבית והקאדילאקים של השליחים באו המלבושים והתסרוקות, צורות הדיבור וההתנהגות של תרבות-חרמית שטחית וזרה. מעריציה בארץ החלו קובעים את הטון של הדור הצעיר. התוצאה היתה כרטן בגוף הלאומי.

***

מרת מיכצע זה היא לתרום תרומה להחזרת חושי-המידה לדור הצעיר, להתייאת חץ-הכיוון המראה אל הצד הנכון.

הוא ישתדל לעשות זאת לא על-ידי מאמרים ומליצות, אלא על-ידי הצגת דוגמות חיות

צברה מתל יוסף

השבועון הצעיר

סמל של תקופה שהופיע בפרוס מלחמת תש"ח בשער "העולם הזה"

אין זה רק פרי המקרה של מקום הלידה. לא אחת יקרה שהמשקף יראה לפניו טיפוס מושלם של נערה צברית. ילמדו אחר-כך לדעת כי נערה זו עלתה לארץ לפני ארבע, המש שנים. והזי תרומתה הגדולה של עליית-הנוער, כורה-היתוך מצויין לנוער הי עולה, אשר אחד ממומחיו נאות לקחת חלק בוועדה הציבורית של המיבצע.

על כן, לא מקריות הלידה תכריע ב בחירת צברית 1956, אלא שלמות הטיפוס.

***

מי יבצע זה נועד, בין השאר, לפתח את הויכוח. על השאלה: מהו הטיפוס הישראלי? מה דמותו החיצונית? מה האופי המתגבש? האם הוא קיים רק בקיבוץ, או גם בערים הגדולות?

ויכוח זה לא יוכרע סופית בשנה אחת. אולם אחרי כמה מיבצעים שנתיים, כך יש לקוות, יסתמנו קווים ברורים יותר לגיבוש הטיפוס הישראלי.

***

עם זאת נפתח המיבצע. בשיתוף פעולה עם כל חוגי הציבור, המומנים בזה לקחת חלק בו, ועם מיטב הכוחות היוצרים בארץ שכבר נאותו להשתתף בוועדת-השיפוט הציבורית, יוסיף את תרומתו לעיצוב דמות הדור הצעיר.

של טיפוסים חיוביים, שיש בהם כדי לגלם את תכונות אופיו, דרך חייו וחינונו הטבעי של הדור.

אין זאת תחרות למציאת הטיפוס הי מצטיין ביותר מכל המובנים. אין הכוונה ל"הציב דוגמה אישית, אשר רק קומץ קטן של צעירות וצעירים יוכלו להגיע לרמתה. השאיפה תהיה למצוא טיפוס שיהיה אופייני לכל אותו חלק בנוער השואף למטרות חיריות והמבקש להגשימן בחייו הפרטיים, הקשור אל הארץ והמשקף את החינניות הטבעית של דור רענן.

כזאת תהיה צברית 1956 — לא יחידת סגולה, אלא אחת מרבים, נציגת הטיפוס.

***

האם קיים בכלל טיפוס ארצי-ישראלי? האם ייתכן דבר כזה בעם שהוא כולו פרי של הגירה, בליל של טיפוסים תרבותיים וגזעים כה רבים?

אין ספק שתהיה זאת משום יחירות לי- הצביע על צעירה זו או אחרת ולהכריז: זהו הטיפוס הישראלי הסופי. אולם מאידך ברור שקיים בארץ תהליך של גיבוש טיפוס ישראלי, האופייני בפנימיותו ובחיצוניותו, השונה מאבותיו ומטיפוסי ארצות מוצאם. זוהי התופעה הישראלית הראשונה המזדקרת לעיניו של המשקף הור, והמשתקפת בכל תיאורי הארץ בעולם.

טבעי שופע מלב או חיוך מקצועי החושף שיניים מצופות אמיל

שאלון מועמדות

את השאלון הזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמליץ על מועמדת לתחרות. כמו כן רשאים למלא אותו מוסדות חינוכיים, ארגוני נוער ומחנכים הסבורים כי אחת מחניכותיהם או חברותיהם ראיות ל' תואר

השם: _____

מצב משפחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

שנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת העלייה: _____

השכלה קודמת: _____

שרות צבאי (מקצוע ודרגה): _____

מקצוע או שטח לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

האם המועמדת היתה או הנה חברה בתנועת-נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחר?

פרט איזה ומתי: _____

חובבניות: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

הכתובת: _____

השם: _____

(המשך מעמוד 9)

כמעט פרטי: מחצבות תעשיית אבן וסיד בע"מ, הידועות בטיב תוצרתן. השבוע מצאה חברה זו את עצמה, יחד עם פקידה הבכיר יוסף אלקים, בתיק פלילי מס' 303/54 בח"י פה. האשמה: איתשולם מס'מותרות ואי' דוחח משלוחי שייש גדולים.

על חשבון הברון: לפקיד מינהל מס' המותרות היו הנחיות ברורות: בנייני צי' בור מסויימים ומצבות זיכרון פטורים מ' תשלום מס. על בנייני ציבור שאינם בתי' חולים, לעומת זאת, יש לנהל משא ומתן אינדיבידואלי.

מצויידי בידיעות אלה, ניגש אותו פקיד לבקר את ספרי חברת אבן וסיד בע"מ. בי' קורת שטחית העלתה שבפברואר 1953 נשלחו משלוחי שייש גדולים לתל-אביב, מבלי ל' דחח על כך למינהל מס'המותרות.

מובן שכל מס לא שולם על משלוחים אלה. לעומת זאת, צויין בהבהרה שרבע מ'שלוחי השייש שנשלחו לקבר הברון רוטשילד ב' זכרון יעקב — דבר שלא היה ולא נברא.

היה זה חומר מספיק להגשת תלונה נגד החברה ופקידה האחראי על המשלוחים. נש' ארה רק תעלומה אחת: לאן נעלם השייש? משך תקופת הבחירות, הועם זוהרו של ה' שייש הנעלם עלידי מכונת הטישטוש וה' השייה, שהצליחה לדחות פעמים רבות את קביעת מועד המשפט. לבסוף נמסרה התביעה לידי המנוסות של פרקליט מחוז הגליל, יוסף בהלול.

קוד ארדוני: בהלול לא יכול היה לחקור את הפרשה בעצמו, כי זהו תפקידה של ה' משטרה, שלא תמיד נלהבת לחקירות המ' בילת לכהינים פוליטיים בלתי-רצויים. חיש מהר נתקל בהלול גם בעורר-הדין יעקב סל' מון, איש מפא"י, שהשיג בשעתו את פסק' הדין הסלחני לספטרים בגרר וקבק. גם הפעם היתה הפעולה רוויה: המס שנדרש על-ידי משרד האוצר, בסך 529 ל"י, שולם.

השבוע הוגש כתב-אישום חדש. במקום החברה ההסתדרותית, האשמה האמיתית ב' עיסקה המבטיקה, ישב על ספסל הנאשמים רק הפקיד יוסף אלקים. גם האשמה עצמה לוטשה: במקום זיופים, דובר עתה רק על אי-תשלום מס'מותרות, אשמה קטנה בהר' בה.

ואו הנחית סלומון את המכה האחרונה: הנאשם ודה באשמה, הפך כל בירור משפ' טי למיותר. על כן לא הוזכר שמו של הועד הפועל של ההסתדרות במשפט כלל. השייש שנעדר מן הספרים, נעלם כליל, כאילו הת' פורר לחול.

למרות שמנהל אבן וסיד, בנימין קביזניק, ניסה להטיל את כל האשמה על יוסף אל' קים, היה ברור כי הלה אינו אלא פקיד נאמן העושה את רצון אדוניו. אבן וסיד נקנסה ב'1000 ל"י אלקים — עושה דברה — ב'500 ל"י.

שני הסכומים שולמו במקום, על קבלה אחת, מקומה אחת.

דרכי אדם בית-דין של מעלה

יוסלה היינברג היה, במשך 40 שנה, חלק בלתי נפרד מנופה של כיכר "ציון" הירו' שלמית, בה שוכנת לא-כל-כך כבוד הבורסה. הוא הגיע לעיר הקודש מטבריה, בפיארתיו המסולסלות, וזקננו הבלונדי ומוחו החרף. נתונים טבעיים אלה עזרו לו לפלס את דר' כו בחיים, לעשותו לאיש מפולפל ותקיף. לאלה שפיקפקו בכך נכונו הפתעות בלתי נעימות.

בעבור 200 פרוטה. אחד מהם היה סר אווארד קיטרוטש, מושלה האנגלי של ירושלים, שניסה, לפני 20 שנה, לגבות מבן' פורת יוסלה 200 פרוטה כמס על אחד מאז' רשיו. יוסלה סבר אחרת הדבר הגיע לבידוד משפטי שעבר את כל שלבי בתי-המשפט המנדטוריים, הגיע עד מועצת המלך בלונדון, שקבעה כי יוסלה היינברג צדק בסירובו ל' לם את המס הנדרש, הורחה לממשלת המנדט להחזיר אלפי לירות שגבתה מבעלי רכוש שונים בירושלים.

המשפט נגד קיטרוטש היה אחד מרבים: נגד מנהל הדואר, על תיבת בולים אוטומ' טית, שלא פעלה כהלכה; נגד מנהל בנק אנגלויפלשתינה על שגבה ממנו חמש פרו' טות מיותרות כדמי עמילות. המשפטים דחפו

במדיונה

את יוסלה להשתלם בתורת המשפט. ללמוד ספרי חוק עבי כרס. עד כי היה מסוגל להר' ריך בעצותיו גם עורכירדין גדולים.

ההתחמקות האחרונה. אולם המש' פטים היו חובבות. את עושרו שאב יוסלה מן הבורסה בה היה הכוהן הגדול. מומחיותו במלכים "רכים" (דולארים בז'ארגון הבורסה) ו"קשים" (סוברנים), היתה ידועה בכל ה' ארץ. לויתנים מרחוב לילנבלום היו נוהגים לעלות לירושלים, לשאול בעצתו. תוך שעי' תיים היה מסוגל לדעת בדיוק נמרץ מה מצב הדולאר בשוקי העיר העתיקה.

העובדה שהוא כבוד-שמיעה בשתי אוניו' לא הפריעה לו. אמרו עליו חבריו לבורסה: "הוא שומע רק מה שכדאי לו."

לפני שלושה חודשים, השלים יוסלה את העשור הששי לחייו. יהודים רבים באו ל' ביתו, ביניהם כמה משוטרי המשטרה הכלכ' לית שגילו סקרנות רבה בקירות ביתו, מצאו באחד מהם כספת חבויה, שכללה כמות נכב' דה של זהב ומטבעות זרים. יוסלה נעצר ל' חקירה, שוחרר בערבות עד לבירור דינו. אולם הפעם לא ש' לקראת המאבק המש'

ח"כ אלמוגי (ימין) ויריד, פיקוד אישי

פטי. הוא הרגיש כי אפילו בקיאותו בסעפיי החוק לא תעזור לו מול העדות המוצקה של הכספה. "אינני יודע איך לצאת מן הסכך", הודה בפני חבריו.

אך גם הפעם לא נמצא יוסלה ויינברג אשם על ידי שופטיו. בשבת שעברה החזיר את נשמתו לבורא.

חיפה

לפקודה תמיד אנוח

היתה זו תהלוכת אחד במאי שיגרתית. לפני כמת ההצדעה בחיפה עברו בסך קבוצות קבוצות של פועלים לבושי חולצות כחולות, נושאים בידיהם כרזות וסיסמאות שיגרתיות לא פחות. מנגינת לפקודה תמיד אנוחנו ש' השמיעה תזמורת הפועל הקולנית, שימשה מעין מארש פועלי. מדי פעם הידהו סיסמ' אות של קומוניסטים, ששותקו מיד בכמות נאמנות על ידי אנשי פלוגות הפועל, עליהם פקד אישית מזכיר מועצת פועלי חיפה וחי' יוסף אלמוגי

תהלוכה רגילה בהחלט.

הדגל המהולל. לפתע ניתקל מבטו ה' מרוצה של מזכיר אגודת פועלי המתכת ב' צעיר חסון וגבה קומה שנשא את דגל ה' אגודה ברמה. הוא הזדעזע. יחזקאל הכהן (28) לא היה איש מפא"י, היה, לכן, פסול ל' תפקיד נעלה זה. הוא ניגש אליו, מלווה כמה שומרי-ראש, ובקול מתכתי ונוקשה ציוה על יחזקאל הנדהם להחזיר את הדגל, תקעו בידי מפא"י-ניק קטן וחלוש שכמעט כרע תחת נטל האגודה.

יחזקאל הכוהן, ותיק הפלמ"ח חרק שן

ח"כ מרדכי נמיר.

מעלבון והסתלק מן המקום. הוא לא יכול היה להשלים עם מפלתו. הוא נעצר ליד כמת המיצעד, טיפס על עץ סמוך, צעק בקולי קולות: "בוז למפא"י!" צעקותיו נשמעו ברמקול, הועברו לאורך כל מסלול המיצעד.

על חוד הפגיון. עשרה אנשי-אגרוף מ' פלוגות הפועל, פיקודו הישירים של שמואל (דה-סטו) ביאליק, קרבו בהבעה מאיימת לעבר העץ שנשא את יחזקאל הצועק. "רד!" קראו לו. פניהם העידו בהם שלא התכוונו ללספו עם רדתו. יעקב רייס, אחד מאנשי האגרוף, החליט לעבור מדיבורים למעשים, ניתלה ברגלו של יחזקאל כדי להורידו בכוח, נהדף על ידי בעטות הגונות בידי שנפצעו והתנפחו.

מצבו של האיש על העץ הלך והחמיר. לאושרם של הבריונים שלף יחזקאל פגיון וקרא אליהם: "מי שיצו לגעת בי, ירגיש פגיון זה!" האיום עשה את שלו. גיבורי חושיסטאון נזכרו לפתע בקדימה של המש' טרה, הועיקו שני שוטרים שפקדו עליו לר' דה, הובילוהו למשטרה כשגיבורי הפועל מונבים בו, מנחיתים עליו מכות מאחור.

בשבוע שעבר הובא יחזקאל הכוהן בפני שופט-שלוש אריה כלימור בחיפה. נידון, ל' תדהמתו הרבה, לקנס 18 ל"י בעוון "נשיאת פגיון ללא רשות והתנהגות פרועה במקום ציבורי".

ההר יחזקאל בקול: "מה היה קורה אל' מלא נשאתי פגיון?"

דרכי חיים

צער בעלי חמורים

כהרבה אנשים בני דורו סבור גם מתיוס זלץ (72) כי בהמות עדיפות על מכונות כאמ' צעי תחבורה. אולי מהירותן קטנה יותר ואולי גם הנוחיות בהן פחותה, אף על פי כן אין בהם חשש של קלקול ומעצורים באמצע הדרך, וגם הסיכויים לתאונת דרכים קטנים על גבי בהמה.

אולם מתיוס, שלמרות גילו ווסק עדיין באיסוף עצמות מאיטליונים והובלתן על גבי עגלתו הקטנה לבתי חרושת לנקניקים, שכה גורם אחד בהשוותו את הבהמה למכונה והוא, שבועלם נמצאים אנשים שמראה צמיג מת' פוצץ נוגע לנפשם פחות ממראה חמור מור' כה ונוצר.

מזב דך? אחד מאותם האנשים הוא צבי טריסטמן, יהודי חרד ויראשמים בעל זקן ופיאות ראויים לשמש, המעיד על עצמו במבטא אשכנזי כי "מעולם לא נגעתי בזבוב לרעה". אהבתו של ר' צבי לכל היצורים החיים בעולמו של הקדוש-ברוך-הוא, לא מני' עה בעדו מלהכות מכות רצה את מתיוס הזקן, שעשה שזה העין והרים יד על חמורו האפור.

הדבר אירע בשוק הכרמל החדוש. דעתו של החמור התבלבלה עליו כנראה משפע ה' מטעמים סביבו והוא סרב בכל תוקף לזוו ממקומו. כל השידולים בשלוש שפות בהם השתמש מתיוס לפייס את חמורו לא הועילו, הזקן התרתח, הצליף על גבי החמור במקל החובלים שבידו, עד אשר עורו האפור של החמור האדים במקומות מסויימים.

כאן התערב האדם שלא נגע בזבוב מימיו, ניגש למתיוס, הכיחו על פניו ללא רחם ורק כשזה האחרון התעורר מעלפוניו, התעניין בעל הגוף לדעתו על העניין: "טוב לך שמרביצים לך?"

תשובה לכך זכה היהודי הרחמן לשמוע רק בבית-הדין לאחר שהשופט פסק לו עשר לירות קנס. שמח מתיוס לאידו של מכהו: "טוב לך שקונסים אותך?"

הארץ

למחרת היום חזרה גבי' שמיט אל המשטרה והחזירה את הארנק לשוריים, (ידיעות אחרונות).

משה קסטן, תל-אביב

לא תחסום שוטר בדישו.

משרד המשפטים מתנגד לעיסקה זו וההכרעה הועברה לשד האוצר (הבולר). יצחק שבתאיאל אבן-יהודה

רוח רעה מהלכת אימים באוצר

דאלס עשתה הרבה להרתת הבעיות הבעורות של השעת (הארץ)

גאולה מן, חיפה וחולידה עכבר.

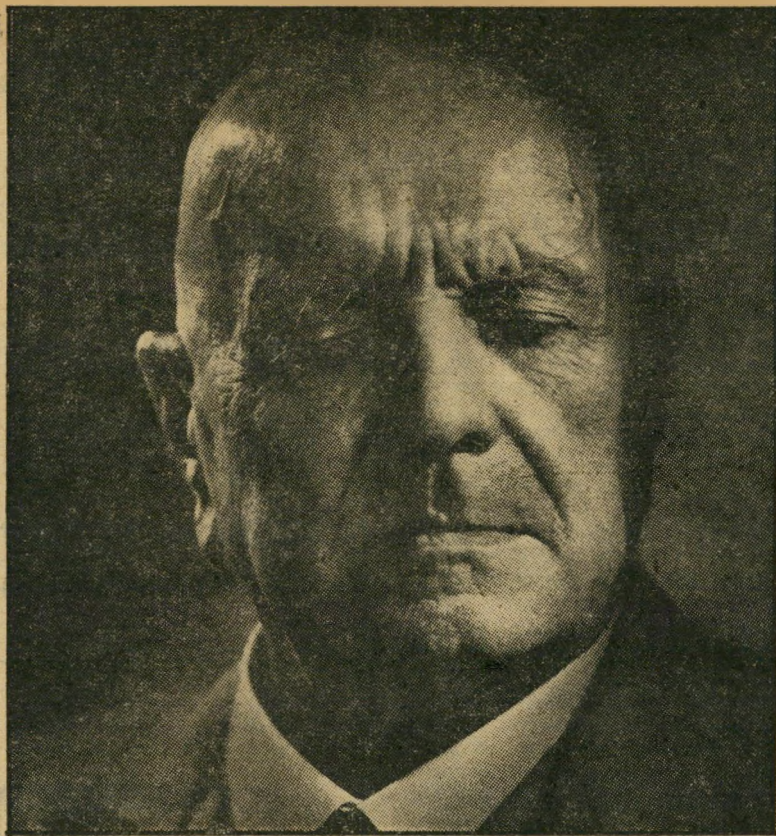
גולדה ומכנסי הפסים

כשנכנס שריהחלקאות קדיש לזו לתפ קידו, ביקש מן הממשלה להקצות לו זירה של לא יותר משני חדרים. אינני זקוק ליותר מזה, טען, ולא אדע מה לעשות בדירה גדולה יותר. אולם נמצא, כנראה, מי שחשש מפני יצירת תקדים של הסתפקות במינימום והשר קיבל על אפו ועל חמדו דירה בת חמישה חדרים. מיד קם לוי, חבר קבוצת דגניה ב', ונעל שלושה חדרים בריקנותם... אגב, בו בזמן עוסק שר אחר, אף הוא מן הקורבים לתנועה הקיבוצית, בשפיץ דירתיו לצורך חרשה ומפוארת לעצמה, שתעלה לאוצר בסכום של חמש ספרות... בשעה ששימשה גולדה מאירסון כמילאת מקום שריהחוקן, ששהה בארצות הברית, נתקבל יום אחד למשרדה מכתב ובו הוראות מטעם ראש הטכס מיכאל סימון כיצד צריכים השר ומלוויו להתלבש לקראת קבלת פנים מסוימת. כשראתה גולדה כי מכתב נאמר שעל השר ללבוש מכנסי פסים, פרצה בצחוק והכריזה: "אין לי!"... ממשלת ישראל מסרה השבוע לדפוס חוברת בשפה האנגלית הכוללת את 64 הצעות השר לום שהשמיעה ישראל באונוי מדינות ערב. מספר 1 בחוברת: הצהרת ראש הממשלה דוד בן-גוריון בפני ועדת החקירה של ה"א"ר"ם ב-4 ביולי 1947. מספר 64: הצעת השלום שנמסרה עלידי אבא אבן, שגריר ישראל בארצות הברית, למשרד החוץ האמריקאי... משטרת מצרים הודיעה השבוע כי בשעת פשיטה על ביתו של מוחמד אחמד מלחי באלכסנדריה, גילתה בו ארבעים גר שים של חשיש שנשאו את השם המסחרי בן-גוריון. לטענת המצרים, מיוצר חשיש זה בישראל... התואר המגוחך של השבוע הוענק למלך עיראקסעודית עוטר עלידי אוניברסיטת אליגאר בהודו. הנהלתה לא מצאה כיבוד מתאים יותר למלך האורה, מאשר הענקת תואר של ד"ר כבוד לספרות... כאשר הודיע השבוע ראש עיריית נתניה עובר בן-עמי למועצת העירייה על החלטת ההנהלה לא להעלות את המס המוטל על רשויות לכלבים, העיר מישהו: "מזל של כלב!"

***

שיחה חופשית עם אלוהים

הומר אברהם ווילקומירסקי לא ישר

קומפוזיטור סיביליוס
עוף השמים הוליד את הקול

בביצוע הראקוויאם של מוצארט עלידי התזמורת הפילהרמונית הישראלית לאחר ש"הנהלת התזמורת הציעה לו בתמורה סכום מגוחך של 50 ל"י בעד הופעה ועשרות החזרות גם יחד. טענת התזמורת: "כולם מסכימים לשיר תמורת סכום זה, והראייה: שלושת הסוליסטים האחרים, הסופראן ל"ט"ה לאופר, המצ'וסופראן רמה סמסון, נויב והבאס יוסף פולאק לא התנגדו ל"כך. טענת הילקומירסקי: "כל אמן ממדרגה גבוהה מקבל סכום נכבד הרבה יותר בעד הופעה פחותה בחשיבותה. שאינה דורשת כל מאמץ טכני ואמנותי"... בנוסף האנגלי המודפס בתוכנית הרסיטל של ירח די מנוחין מסופר על מחמאה חמה שקיבל

האמן מהאפיפיור פיוס ה-12, ואילו מן הנוסח העברי השמיטה פרט זה יד דואגת... כוכביהקולנוע הצרפתי פרננדו, שהשלים את השלישי בסידרת הסרטים זון קאמילו, קיבל החודש מכתב מכומר צרפתי של עיי"ה קטנה: "אתה, המשוחח באופן חופשי עם אל-הים, אנא בקש ממנו מעט כסף ל"בניית כנסייה בכפרנו, או שלח לי לפחות את העט הנובע שלך". הדרך השנייה נתיגלה כמעשית יותר: לפרננדו, ששלח את העט, נודע כעבור זמן מה כי הוא נמכר תמורת סכום השעה ל-2000 ל"י שהוקדש לבניין הכנסייה... הקומפוזיטור הפיני הישראלי סיביליוס, שהעלים כולו חוגג החודש את יום הולדתו ה-90, פתח בוקר אחד כמנהגו את הרדיו ושמע בשידור-חד-שות, כי משפחתו החליטה להפתיחו במינהג שטיח מהודר ליום-הולדתו. ההפתעה, נמסר בשידור, נשמרת בסוד כמוס... הכנר דוד אויסטראך שבא מברית-המועצות לשורת קונצרטים בארצות-הברית, קיבל את השכר הגבוה ביותר בשולם אי-פעם לכנר מוזיסטוריה האנושית: 8500 דולאר לערב.

***

ברכת חלב חם

כוכבות-הקולנוע פאולה מורנאן, ש"באה לביקור בישראל לאחר שסיימה את בייצור תפקידה בסרט עשרת הדברות את ססיל ב. דה-מיל, הכחישה בתוקף את הדעה המקובלת על הולדתה, עיר הסערות והחטא. "היי בהוליווד", אמרה, "אפורים בי החלט. אני עובדת עבודה קשה, שוכבת ליי שון בשעה מוקדמת וקמה בבוקר השכם. רק בשעת סיורי באירופה זכיתי לבלות בי מועדוני-לילה. סוכני הפירסומה, הם שהפכו את הולדתי למפלצת, ואין פלא - הם מתפרנסים על כך"... כמו כן ספרה, כי ה"גיעה לבד לאחר שגילתה אותה הבמאי הצרפתי קינג שחישש "נערה בעלת יופי יהודי" לאחד התפקידים בודו ובת-שבע... כרט מעניין עתיד להיות כנראה הר הקסמים, שיופק על פי אחד מספריו הנודעים ביותר של הסופר הגרמני המנוח תומאס מאן. בעריכת התרגום שתתחף בתו אריקה מאן, שבשאר ימות השנה היא מנהלת גלריה אמנות ישראלית בניו-יורק, גם הבמאי הוא בן לאב מפורסם: וולפגאנג רייני הארץ, בנו של הבמאי הגרמני הנודע מאקס ריינהארט... הצעיר ז'אן דוד זכה השבוע בשתי מדליות כסף על שתיים מכרותיו בתערוכה לגראפיקה שימושית שינערה בטוקיו עלידי משרד-התירות היפאני... כוכבת הקולנוע שרי גורת הזמינה השבוע תריסר יידיים להתרחץ בברכת-השחייה הפרטית שלה, שמולאה לכבוד ה"מאורע חלב מחומם.

מה לעשות?
פלוס אאוט

אז תדע איכות
לסקוט

סיגריה בעלת פיה מסוננת
מיוצר מתוך דאגה
מיוחדת לאיני הטעם
20 סיגריות 450 פרוטה

לוקי
בר-מסעדה
תל אביב, רחוב אלנבי 3
מלפין 23752
מאכלים איטלקיים - מוסיקה

תור 8 דקות מוכן
4 תמונות מספורט או 4 שונות
1 ל"י -- רק אצל
פוטומטון, בן-יהודה 4, ת"א
עלידי מוגרבי

לית, רק אם יופק בראש וראשונה בשפה העברית, עלידי שחקנים, במאים וסכנאים מקומיים, ובתקציב מצומצם המכוסס בראש וראשונה על יכולת הקליטה של השוק המדי קומי.

(הקולנוע מראשיתו ועד היום; יהודה הראל; יבנה; 251 עמודים)

תרגום

האשה הגורלית

מארי אן הוא שמה הפרטי של מארי אן קליירק, סבת-סבתה של הסופרת הבריטית דפנה די-מוריה, אשר כתבה את ספרה האחרון לאחר פישפוש נמרץ בארכיונים משפחתיים.

די מרייה, שחמקט כל עלילותיה הקודמות התרחשו על רקע של טירות אצולה כפריות בריטיות, העבירה הפעם את סיפורה לרחובות לונדון של ראשית המאה ה-19.

מארי אן, בתו של פועל דפוס מרוד ב"סימטה לנדונייה, החליטה מילדות לספס בסולם החברה השמרנית הבריטית. לצורך זה, היה כל אמצעי כשר. לאחר נישואיהם אומללים, נוכחה לדעת כי הדרך לחיי אושר (עושר) רצופים מיסותיהם של האנשים הי נכונים.

אש בקונטרסי השמצה. האיש הי נכון שמארי אן בחרה בו, או נכון יותר הניעה אותו לבחור בה, היה הנסיך מחיילס, ששימש גם שר-המלחמה. למרות מעלתו הר מה, לא היה בידי הנסיך מחיילס להעניק למרת קליירק ממון באותה מידה שהעניק לה כבוד.

מקור גלגולי מסך הכסף

הקולנוע מראשיתו ועד היום הוא נסיון ראשון במינו בספרות העברית של המסרטי יהודה הראל, מעורכי יומן כרמל, להפיק ספר תעודתי-היסטורי על האמנות הצעירה ביותר, אך הנפוצה ביותר.

מאז זכה פרופסור אהאנטיוס קירכר ל"הצלחה רבה בהצגת פנס-הקסם הראשון שלו לפני 308 שנים, לא פסקו החיפוישים אחרי שיטת הצגה של אשליות-אור על פני קירות לבנים. אולם רק לפני 139 שנה, כאשר הומצא הצילום, ניתנה לחיפוישים אלה דחיפה ממשית.

אויגנס, כאשר פתח תומאס אלויה אדיסון בנייר-ירק בשנת 1894 את אולם ההצגות שלו, בו ניתן לקהל לחזות בתמונות נעות בתוך מכשירים שהופעלו עלידי שילשול מס' בעי, לא התייחס הממציא המפורסם ברצינות לשעשוע הפועל ששיכלל. אך ע.ד. בטרם עברו עשרים שנה, כבר נהרו המונים לאר למות ראינוע כדי לראות את סרטו המפורסם של דוד וורק גריזית בהיוולד אומה ואת תעלוליו המצולמים הראשונים של צ'ארלי צ'אפלין.

באותו זמן עצמו, כבר רכש אחד מחלוצי אחוזת-ביב, השכינה היפואית הטרום תל-אביבית, עקיבא אריה וייס, מצלמת ראינוע וצילם את נופה של ארץ-ישראל שלפני מל-חמת העולם הראשונה.

אחרי סוריאליוז, הגד אדום. מאז ידעה האמנות השביעית תקופות פריחה ות-

הפרסומת האברה ביות היא סוג התולדות! הטעמה מתוצרתנו המשובחה שרי קורדיאן (נישויאק) פלום קורדיאן תשעס תואכח ותקנה! יקבי שפרידמן ובניו פתח-תקויה

עט כדורי סמית' העט הכותב יותר טוב לפקיד, לתלמיד לכל תפקיד תמיד סמית'

זה פלא? לא! זה סאטו

נוכבת תדה בארה כפרט האדם, קליאופטרה-אשליות אור על קירות לבנים

היא נאלצה איפוא לממן את חייה בעזרתו-על ידי קבלת שוחד ממאות אנשי-צבא שהשיגו העלאות בדרגה תודות להשפעתה.

משגשג אותה הנסיך לאחר ששה חודשים, כמנהגו, ועבר לתדר-האיפור של רקנית צעירה, החליטה מארי אן לנקום. בעזרת מפלגת האופוזיציה, הועלתה פרשת השוחד לחקירה ציבורית בבית-הנבחרים הבריטי. מארי אן, מצידה, עוד ליבתה את האש על ידי פירסום קונטרסי השמצה שכללו את העובדות מסמרות-השער שהי ידועות לה.

אחד הקונטרסים הללו הביא אותה אל בית-הסוהר, בו הסתיימה למעשה קריירה מופלאה של אשה שחמקט מוטטה את ממשלת בריטניה בימי מלחמתה הגורלית נגד צבאית נפוליון בינפרטה. אך הסופרת די-מוריה לא הקדישה יותר מדי תשומת לב לרקע ההיסטורי והתרכזה, ממש כסבת-סבתה, בהרפתקות האישיות רבות-ההחיייה.

(מארי אן; דפנה די מוריה; עברית: רנה לוטן; אנקור; 401 עמודים)

חדש וקריא

הכל אודות נהיגה

הנהג ורכבו (הוכן בשיתוף עם י. חסמן, המחפס על בתי הספר לנהיגה; עלים; 95 עמוד) — כולל כל מה שצריך לדעת אדם המתכוון ללמוד נהיגה ולעבור בהצלחה את מבחן-הרישוי. חידוש חשוב של ההיגה: הבטחה לשלוח לכל קורא את כל הי שינויים וההוספות בחוקי התעבורה, ללא שלום נוסף.

קופות שפל-היא לוחתה את מלחמת העולם הראשונה, בה החלו בגרמניה בהפקת סרטים סוריאליסטיים שנחלו כשלון קופתי.

היא הגיפה דגל אדים יחד עם מהפכת אוק'טובר ברוסיה הצארית, שלאחריה יצרו סרטיי מיכאילוביץ איינושטיין והסכולוד פודובקיין את סרטיהם המפורסמים פוטיומקיין, אטא וסערה על פני אסיה.

הופעת הסרט המדובר, בין שתי מלחמות העולם, הביאה מהפכה חדשה. צ'ארלי צ'אפלין, שעמד בעצם הסרטט אויוות הנדן, הסכים להוסיף ליווי מוסיקלי, אך סירב ל"צורך דיבורים, בטענה שכל המוסיף גורע, אך, המאבק היה צפוי לכשלון. תעשיית הסרטים כולה עברה לקולנויות.

דבר זה הגביל מצד אחד את תפוצתו העל-לאומית של הסרט האילם, וניפח מצד שני את הוצאות הייצור לממדים אסטרונומיים. משום כך נולד יחד עם הסרט הקולני גם המאבק העקשני והנמשך עד היום בין המיגמה המסחרית-הפשטנית של הקולנוע לבין המגמה האמנותית שאינה עולה תמיד בקנה אחד עם הצלחה קופתית.

כדי הצדו-מיתקריב. בגלל צמצום ההיקף, לא יכול היה המחבר להשהות את מצלמתו המילולית לאורך זמן על המערכות הבדודות של סיפור הקולנוע, ואף לא להתעמק בתצלומי-תקריב של אמני קולנוע בודדים. לעומת זאת, יש בספר מה שאין למצוא בשום ספר מקצועי לועזי אחר: פרק מקיף על תולדות תעשיית הסרטים (או הנסיון ל"הקייבה) בישראל. מסקנת המחבר, אותה ניסה להוכיח גם בפרקים אחרים: הסרט הישראלי יוכל להצי

גם הוא בעתונאים מה אתן ידועות, אפילו חברי למקצוע עתונאים, עוברים תחת ידי. כזה, על כל פנים, מתימר להיות (813/950) הטוען ש-

פשוט מפליא עד כמה החלו נערות מאברות תמונות בזמן האחרון. ומי עניין, כמעט כולן ניהוני בחוש נבואי שתמונותיהן תתפרסמה בהעולם הזה, המואיל, ברוב אדיבותו לפרסמן אחרי שמוציאהן משגרים אותן. אחת האחרות נות בסידרה זו היא הנערה האלמונית והחמודה מאד, שאת תמונתה אני מציגה בזה. מסתבר כי היא השירה אותה ב"שער מחנה צבאי אי-שם, מקום בו נמ' צאה על ידי שני חיילים, יצחק ורשבסקי ואמנון ליפשיץ. ובכן, עלמות, למי אבדה?

היי דרומה לאילת את המכתב הזה (810/950) קיבלתי משני כחורים, חברי משק בעבר, העושים עתה בעיר זו. הם היו רוצים לנחן את חייכם במקום, בהתכתבות עם שתי נערות חמודות ורצוי חברות תנועת-נוער אומרים הם.) הם מבטיחים להן כי יוכלו לשוחח בכתב על כל הנושאים שבעולם, פרט אולי לפי' ולוספיה.

לא נוזז מזה (811/950) עומד לחוג בימים אלה את יום הולדתו ה-22, דבר שישמש לו אמתלא לארי נן מסיות רעים. לשם כך רוצה היה ככת זוג שתקשט את מסכתו. עליה לעבור, לשם כך, שלב ראשון של התכתבות אתו. איז לו כל מנבלות ביחס אליה, אולם רואה צורך להעיר שהוא ירושלמי סהור, איננו מוכן להיפרד מעירו הנצחית אפילו לשעה קלה.

טיול בנשם מאחר ש-812/950 ביקשה אותי במפורש שאספיל במכתבה בלי תוספות ובלי פירושי רותי, החלטתי שמוטב יהיה אם אביאו כל' שונן: "בימי חופש, בצאתי לרכיבים השוורות נשם דק, הרחק מנהרנו, הירקון, הרחק מ' ירידים וכנייבית (עד כמה שניתן להרחיק בארץ כשננו). היתיי ברצון מתחברת לרע

למי אבד? הוא בן 23, נבוח ונחמד, ומעוניין להכיר, באמצעות הדואר, נערה אינטליגנטית. נושי אים להתכתבות? לא חשוב, אומר הוא.

היודיים אומרים מעניין, כשאחד רוצה להתפאר או להלל את עצמו, הריהו בא ומאשים את חבריו. אחד מהם הוא (814/950), הטוען שירידיו אומרים כי צורתו נאה. מה שהוא עצמו מוכן להגיד: שהוא בן 23 ובעל השכלה תיכונית. הוא מזמין בזה כל נערה תל-אביבית תופסת בעט, לשכת ולכתוב אליו, ובטוח כי ימצאו בעצמם שפה משותפת.

הרדיפה אחרי הקאפו

אוסקר פרידמן ומכס לם היו פעם חברים. היה זה לפני שנים רבות, כאשר ישבו השניים על ספסל לימודים אחד בבית ספר פלמי באנטוורפן, עיר הנמל הגדולה של בלגיה.

כיום השניים הם גברים בשנות הארבעים המאוחרות של חייהם, שניהם תושבי ישראל. פרידמן אף הפך לאיש מפורסם, זכה לכתבות אזהרות בעתונות הישראלית והעולמית, לא חר שהתיישב באילת. כחובב מושבע של הספורט התמימי התאהב בפגינת הנגב, הצטרף למשלחת המסרטיים הצרפתיים שצילמה בתחילת השנה את העולם הדמיוני החייתית לפני ימ־סוף. הצרפתים חזרו, פרידמן נשאר. היום משמש הוא מעין מוסר בלתי רשמי לרימום אילת וקסמיה, משכיר ציוד לספורט תמימי לתיירים.

מכס לם התקדם אף הוא בסולם החברתי של מולדתו החדשה. אך לא המקומות הנידחים משכו את נפשו: הוא רכש בית בקרית חיים, ליד חיפה, הצטרף בהתלהבות לשורות עסקני מפא"י, התמנה בנכות זה למוכיר וועד העובדים של מפעל צנורות המזרח התיכון בע"מ, בית־חרושת הסנדורתי מכובד בסביבות עכו.

גם הוא זכה לפרסום, ראה את שמו מתנוסס בכותרות עיתונאיות. אולם, שלא כפרידמן, לא נהנה לם ממראה שמו. היה זה טבעי: הידיעות היבשות מסרו כי מכס (שהפך בינתיים למאיר לם הודה בגניבת 2398 ל"י מכספם של פועלי המפעל בו עבד, הועבר לטיפול המשטרה. הוא אף גורש בבושת־פנים ממפא"י.

בחזרו האילתי הקטן, מלא מכשירי הדיג התמימי, קרא פרידמן את הידיעות על בן־עירו — ושמה.

התיקים השחורים

יחסים בין שני הגברים לא היו מעולם ידידותיים. פרידמן חי חיי שלחה של בן משפחה אמידה, הקדיש מרץ רב לספורט, אף זכה באלופות ארצו בהאבקות, למשקל בינוני, לא חזרו ממחנות השבת להישאר על הדרך הישרה. מגיל צעיר הסתכן עם החוק, רכש לעצמו שם ממוקפק בין תושבי העיר.

הפלישה הנאצית שמה קץ לעיסוקים השגרתיים. גם לם, גם פרידמן נשלחו למחנות — כל אחד לפניה אחרת של גרמניה. כאשר תמה המלחמה, שב פרידמן לביתו. אמו, אחיו ורשאר בני משפחתו לא חזרו ממחנות השבת. הוא גויס על־ידי שירות המודיעין הבלגי, הוטל עליו לאסוף עדויות מפני הגייצולים על מה שהתרחש במחנות. את החומר הגישה בלגיה לבית־הדין הבינלאומי בנירנברג.

לגבי פרידמן לא היתה זו מישרה שיגרתי; היה לו בה עניין אישי בוער. לצד הדו־חות הרשמיים שחיבר עבור הממשלה, ערך לעצמו רשימות פרטיות. הרשימות צורפו ביסודיות מקצועית, הוכנסו לתיקים שנשאו עשרות שמות. אחד השמות: מכס לם.

אונס וגניבת סוכר

הניצולים שעברו את חקירותיו של פרידמן היו כאלה שכללו את שנות המלחמה במחנות בלקהמר וגרוסרוזן. הם סיפרו על נגישות הסוהרים הנאצים, על הרשימה השיטתית של יושבי המחנות, על תנאי העבודת ששררו שם. הם גם סיפרו על הבלוקאלטסטהי מכס לם.

פרידמן רשם את דבריהם בדיוקנות, התחיל את העדים כן, עדותם, צירף את המסמכים לתיקים. כך, למשל, הצהיר עמונאל ריף, תושב רחוב מרינוסט 13 מאנטוורפן:

"היימי עצור בבלקהמר בתקופה שבין מאי וספטמבר 1944, באותו צירף שבו היה מכס לם. מילא שם תפקיד של בלוקאלטסטהי. הוא היה מכס את האסירים — ואני בתוכם — לעתים קרובות. הוא גם נהג

מפקח הגוש.

לגזול את מנות המזון שלנו, וההליף אותן תמורת שוקולד (20 מנות עבור חפיסת שוקולד אחת).

פעם, כאשר התעקש אחד האסירים להביט אל תוך צלחתו הריקה־כמעט, להסביר בצורה אילמת וז שהמנה זעומה מדי — היכה אותו עד זוב זמם. רוף אחרי כשהוא מנפנף בכף־טבחים גדולה.

מעולם לא פנה לאסירים מבלי ללוות את דבריו במכות. אולם איש לא התלונן, מחשש שהדבר יעלה לו בחייו. מוראו של לם היה על כל יושבי המחנה. הוא היה גרוע מכל אנשי הס. ס. ששמרו על המחנה. הוא גם נשא חן בעיניהם של אלה.

לם הועבר לבלקהמר לאחר שנתפס במעשה גניבה במחנה הקודם. יחד עם מפקד המחנה, גנב את מנות הסוכר של האסירים, מכר אותן בשוק השחור. באותו מחנה אנס נערות בנות 14—15 שנה. בגלל זה רב עם מנהלי העבודה שם, שראו בעיניו זה זכות בלעדית שלהם. וכדי להתנקם בו, הלשינו אלה על עיסקת הסוכר.

***

התיק בא לישראל

פרידמן גבה עדידות משני ניצולים נוספים, שהעידו כי מכס לם אומנם היה קאפו שהצטיין ביחסי האכזרי במיוחד כלפי יתר תושבי המחנה.

בבלגיה לא היה חוק חמור נגד משתפי הפעולה עם הנאצים, שלפיו אפשר היה להביא קאפו לדין. על כן לא יכול היה פרידמן להשתמש בחומר שאסף. הוא נזן את התיקים חזקה להזדמנות טובה יותר. היתה לו סבלנות — את כל ימי חייו, אם יהיה צורך בכך.

נושאי התיקים התפרזו לכל רחבי העולם, שקעו בתוך השלווה הכללית של אחרי המלחמה. העולם העייף שכח במהרה את הסיטואציה. לא כן פרידמן. הוא עקב אחרי אותם אנשים על פני אירופה ועד ארגנטינה החרויה, לא הניח להם לשכוח.

לם הסב בחפזון את פניו, שקע בשיחה שוטפת עם בני לווייתו, התעלם מקיומו של פרידמן, כאילו היה זה אדם זר אשר מעולם לא הכירו. כעבור כמה דקות התנצל, עזב את השולחן.

פרידמן ניגש למסובים, הציג את עצמו. "אני יודו של לם", הסביר. "האם תוכלו לתת לי את כתובתו?"

"למה?" ענה אחד הנשאלים השדנות. פרידמן חזר והסביר. אך חשונות חבריו של לם לא פנה. לבסוף אמר להם: "לם הוא קאפו אני רוצה את כתובתו כדי לתבוע אותו לדין."

באותו רגע שב לם לשולחן, המשיך להתעלם מקיומו של פרידמן. הלה נתן לו להתעלל, התקרב אליו בשקט מאחור.

פרידמן חיך. "שלום, מכס. זה אני, פרידמן. האניך זוכר אותי?"

"פרידמן? פרידמן אה, כן. אתה אחד הפרידמנים... הצלתי אחד מבני משפחתך בגרמניה..."

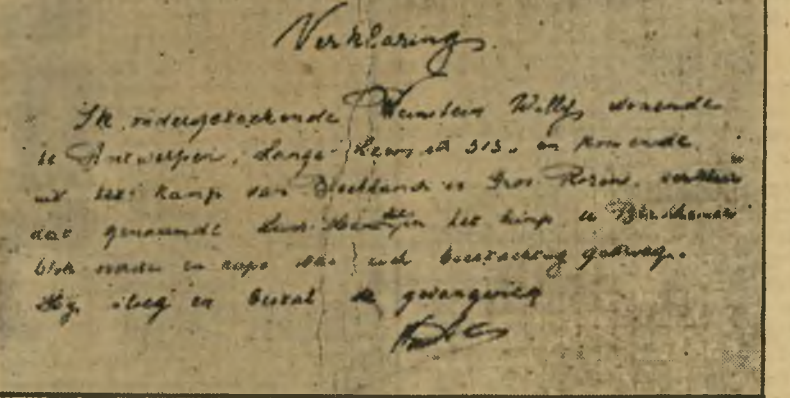
"לא, מכס. אינני אחד הפרידמנים. אני הוא הפרידמן מאנטוורפן המחפש אותך כל השנים. למה בחרת דווקא בישראל? הרי ידעת שאין המדינה היחידה שבה מענישים קאפו. כן, מאכס... אמרתי קאפו. ספר לחברייך הנחמדים מה שהיית עושה במחנות."

השיחה התנהלה בפלמית, מלוויו של לם לא יכלו להבין מה נאמר בה. אולם הבעוריהם של פרידמן ולם דיברו יותר ממלים. החברים התערבו, ניסו להפריד בין שניים, להרגיע את פרידמן. אך הלה התעקש, תבע להועיק משטרה.

***

מכתב מעורך־דין

אווררה התחממה. חבריו של לם אחזו בורעותיו של פרידמן, האיצו בלם להסתלק. פרידמן, ששרירי נעוריו לא הפכו עדיין לשומן, השתחרר, תפס את לם על מדרגות המלון, כילה בו את כעסו. "אני רוצה

"אני מאשים!" עדותו החתומה של היילי וויינשטיין, המצהיר כי מכס לם היה קאפו במחנה גרוסרוזן ובלקהמר, התייחס בצורה בהיתת לאסירים, היכה אותם ושדד אותם.

צה שתקראו למשטרה!" צעק. "קראו למשטרה!" אך חבריו של לם שוב התערבו, השפיעו על לם למסור את כתובתו לפרידמן. "אם אתה רוצה לתבוע אותו לדין, הרגיעו את פרידמן, הרי כתובתו. המשטרה תמצא אותו שם."

לם, מצדו, הבטיח אף הוא לפנות לבית המשפט. לתבוע את עלבונו, לאלץ את בן־עירו רו הנסער לטהר את שמו. אותו שבוע הופיע עה על לוח המודעות של מיפעל הצינורות מודעה בה הודיע לם כי הקטטה שאירעה במלון קסה־דן (שאינו כה מהודר ויקר כמלון קסה־דן). שם סעד עם חברי וועד־העובדים, נגרמה על־ידי סחטן, שביקש להשחיר את שמו של מוכיר וועד־העובדים. לם, כך מסרה ההורדה, הורה לעורך־דין להגיש תביעה משפטית נגד פרידמן.

פגישה במלון

שעה היתה אחר הצהר. יושבי הבאר המפורא של מלון דן, תל־אביב, היו כבר בשלב השמח, רווי אדי הלא־כוחול. אוסקר פרידמן, שהוזמן העירה לרגלי עסקיו, התבונן במסובים. לפתע, נתקל מבטו בפנים מוכרות. אך קשה היה לו לזכור את השם. בתנועה אינסטינקטיבית הביט על המספר המקועקע על וחוץ השמאלית. אותו רגע עבר ברח בהרה בעיניו יושב הבאר. פרידמן התמתח: האיש שישב מולו לא היה אלא חברו לספסל הלימודים — מכס לם.

הנוקם. אוסקר פרידמן, תושב אילת, שרדף אחרי לם מבלגיה עד שגילה עקבותיו בישראל.

ואמנם, הגיע לטרידמן מכתב מעורך־הדין חוטר־ישי החיפאי, בו נדרש להכחיש את האשמותיו נגד לם. פרידמן לא ענה. הגיע מכתב שני, הפעם מפועל באותו מיסד על, שכתב לפרידמן כי הפועלים חושדים במעשיו של לם. הוא ביקש ממנו הוכחות כי אמנם היה לם קאפו.

***

נקמה וצדק

פרידמן השאיר אף מכתב זה ללא תשובה. הוא סבר כי המכתב נשלח ביוזמת לם עצמו, שרצה לדעת מה טיבה של החרב התלויה על ראשו. היתה זו הרגשה נפלאה לפרידמן. "סוף, סוף", גילה לידיד קרוב, "משלם הייצור הזה עבור מעשיו. אני יודע שהוא חי עכשיו בגיהנום, אינו יכול לישון בשקט בלילות."

אולם לא יצר הנקמה הגיע את פרידמן. הוא דרש צדק. במקום בו נמצא לם, שם נמצאים השתיחות הגניבות והרקבון. מישור הויב לגלות את פרצופו האמיתי ולחקור גם את אלה היושבים סביבו.

הוא פנה למשטרה, אך זו הסבירה, כי כל עוד אין עדים הבאים להעיד אישית על מעשיו של איש כקאפו, אין החוק יכול לפעול. הוא שיגר מכתב למערכות העיתונים היומיים, אך אלה מאנו להסתכן באפשרות של הוצאת דיבה, גזנו את המכתב.

***

התחלת הסוף

כפיף היכחו דבריו של פרידמן: לב נתפס במעילה. אולם פרידמן לא ראה בכך את סוף הפרשה. "לם איננו טיפוס המוכן להודות על פשעים מרצונו הטוב. הוא אולץ לעשות זאת כדי לחפות על כנישה."

מה דבר האשמתו הראשונה של פרידמן, שהניעה את הגלגל שהביא לגילוי המעילה? השבוע ניתן גם סיפוק זה לפרידמן: העתונות הודיעה כי לם ייעמד לדין, לפי סעיף החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם. פרידמן יוכל לסגור עור תיק.

מלבד העולם הזה (948), שכתב כי לם נאשם בשעתו בשיחוף פעולה עם הנאצים.

אולם עד מהרה נוכחו השוטרים כי כל שנשאר להם לעשות הוא לחזות במשחק רב המתיחות. שחקני יפו גילו נימוס מופתי, הבלגיו בשקט על טעויות השיפוט, מיהרו להושיט עזרה לכל יריב שנפגע בצרוף בק שם סליחה, שלחו בהפסקה ליריביהם המנצח חום, שנחו במרכז המגרש, מלצר נושא מגש כוסות תה. אפילו הקהל גילה התאפקות, למרות העובדה שמכבי יפו נוצחה עד כה בכל ארבעת סיבובי הליגה.

חבר על הראש. "מה יוצא לי מזה?" שאל בולגרי מרנפוש, "הם למדו נימוסים, אבל שכתו לשחק."

היחידה שאוכזבה מן המשחק היתה אסתר, אחותו הבלונדית של חלוץ בית"ר אברהם (חולץ) לוי, שהצהירה בתחילת המשחק: "את הראש שלי אני חותכת אם לא יהיה!"

שער בית"ר נוסף יכול היה למנעה ממעשה שטות זה, התוצאה היתה רק 2:4 לזכות בית"ר.

מנגון

"כאול" בסכר הנישומים

75 אלף ל"י ניגבו בשנתיים האחרונות כמס על משחקי כדורגל. שני שלישים מסכום זה זרמו לקופת האוצר, ושליש — לעיריות. "מדוע משוחררים התיאטרונים בישראל ממסי הכנסה ושעשועים בעוד שעל הספורט — שאינו פחות חינוכי, עממי ומבדר — מוטל מס (25% מההכנסות ברוטו) הגבוה ב-

כדורסל חג-מולד שואח

את פעמוני חג-המולד של 1954 שמעו שח"קני קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב ב"בויסל, בירת בלגיה, אליה עלו לרגל יחד עם נבחרות מצטיינות מארצות אחרות ליטול חלק בטורניר חג-המולד המסורתי בעיר זו.

משחק של מכבי תל-אביב באותו טורניר נגד קבוצה הבלגית החזקה רויאל 4 נסתיים בהפסד הישראליים בשיעור 11:18. כל מי שראה פעם אחת בחייו משחק כדורסל יחוש מיד כי מתוצאה זו נודף ריח בלתי-רגיל. ואכן, אין זה מקרה, שהרי גם אותו משחק היה מאד בלתי-רגיל, לאחר ששחקני מכבי נהגו בו בשיטת "הקפאת הכדור" שנועדה להשאיר את הכדור בידיהם על ידי כידור מופרז והעברה משחקן לשחקן מבלי לפתח קרב שתכליתו לכבוש סלים, כי במצב זה עלול הכדור ליפול לידי היריב העדיף שלא יאחר להשליכו לסל.

שיטת הקפאה זו עוררה את חמתו של הקהל הבלגי עד כדי כך שבמשחק אחר ש"נערך בבויסל כשנה וחצי לאחר מכן, החלה קבוצה אורחת מארץ אחרת לנהוג עם הבלגים בתכסיס הקפאת הכדור ואז החל הקהל הבריטלי, שלא שכת את טורניר 1954, לשאוג במקלהת-מחאה: "מ—כ—ב—י—! מ—כ—ב—י—!" השם "מכבי" הפך נודף ל"צורת משחק שתמסני ובלתי-הוגן מעין זה. כל הכבוד. לפיכך, כאשר יצאו לפני

חלוצי ובר-ציון מתחבקים אחרי הבקעת שער לזכות בית"ר. כוס תה על הדשא

חמישה אחוזים ממש-השעשועים הרגילי? שאלה זו שחזרה ונשמעה מפייהם של ראשי ההתאחדות לכדורגל לא באה לעורר תשוקה מתלב לבדה. היא היתה מלווה בהחלטה חד-משמעית: אם לא יבוטל המס הבלתי-צודק על מפעלי ספורט, תבטל ההתאחדות לכדורגל את הפעולות בענף פופולארי זה.

שעה שמרבים לדבר על הצורך בהזמנת קבוצות מן החוץ לשם אימונה וליטושה של נבחרת ישראל לקראת נסיעתה למוסקבה מוכיחים המספרים כי כל ביקורי הקבוצות החוץ-לארציות בישראל נסתיימו בגרעון כספי חמור. גם קבוצה מזהירה כאודורניק הבלגית לא יכלה למנוע גרעון בסך 13 אלף ל"י שנגרם למארחים, בו כלולות 5600 ל"י ששולמו כמסים. ואף במקרה הטוב, כמו בתחרות בין נבחרות ישראל ויוגוסלביה על הגביע העולמי, שמשכה קהל מכסימאלי, היו ההכנסות ברוטו 64 אלף ל"י, מהן התגלגל לשער האוצר והעירייה הרמת-גנית סכום עגול של 11 אלף ל"י.

במסלול

קרה משהו

הוגגריה הרויעה כי נבחרתה — אלופת אולימפיאדת הלסינקי — לא תשתתף בתחרויות הכדורגל של אולימפיאדת מלבורן, אוסטרליה, שתיערך בסוף השנה. הירץ רדיו בודפשט: "חוסר תקציב".

עם רומאי התנהג כמו ברומא

אגודות הספורט, סגל הנבחרת וההתאחדות לכדורגל בישראל, לא עברו בשתיקה על יום הולדתו ה-1956 של ראשון הנוצרים, שיגרו זרי פרחים ומתנות-חג לניק גיבונס, מאמנה האנגלי של נבחרת ישראל בכדורגל.

• שוכב: שוער מכבי יפו אנגל.

כולם מעשנים גליל

בקיוסק תל-אביבי, ביקשו שלושה פועלים, בזה אחר זה, את גליל. בבית-קפה חיפאי עישנו שש גברות ב"נאה רבה גליל. חמישה מתוך עשרים ואחד נוסעי אוטובוס שנסע מרעננה ל"הרצליה החזיקו בכיסיהם ובפיותיהם גליל.

מחקרי בוק אלה שנערכו השבוע ברחבי הארץ הוכיחו עובדה ידועה: גליל היא סיגריה טובה, עדינה וריחנית. וקוד סיבה, אותה גיס' חה עקרת הבית שולמית הבור (למעלה): "גליל היא הסיגריה היקרה במחיר הויל. קופסה אחת — 250 פרוטה!"

משתדן משה כדושעיה במחיר הויל

פוחר ליאו ויינברג הסיגריה היקרה

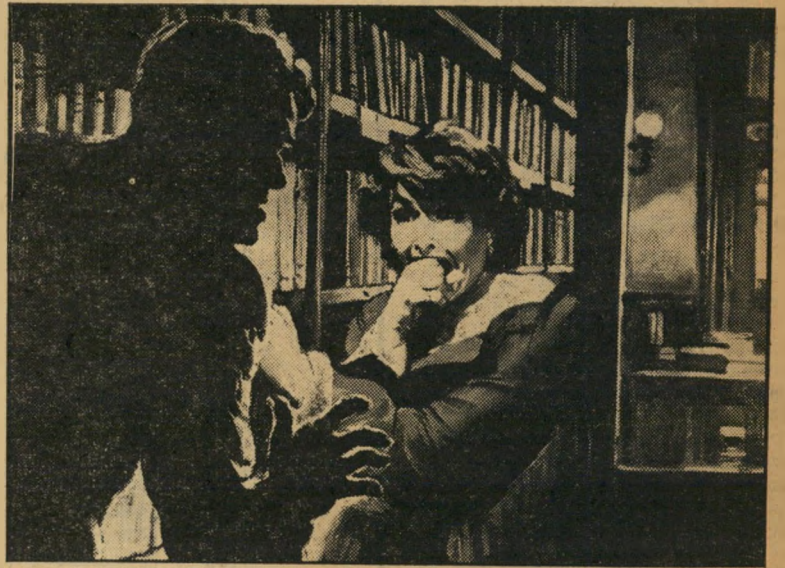
• בשיטה דומה נהנה באולימפיאדת הלסינקי הנבחרת הסובייטית במשחק נגד הנבחרת האמריקאית שנצחנה היה צפוי מראש.

בקרו

גיוגל החינוך

כאשר נשלח זרע הפורענות לפסטיבל ונציה נחרדה שגרירת ארצות הברית ב" רומא, קלייר כות לוס, דרשה את הוצאתו מרשימת הסרטים המוגשים במפגש הבינלאומי. טענה שגרירה לוס: הסרט מראה

לדעתם, כגיהנום עלי אדמות: ברית-המו" עצות. כי גיבורו של הסרט, גורג' קול (פקיד הבנק בצחוק בגן-עדן) הוא הפעם שרברב, המועסק במעבדה אטומית, נוטל בטעות תיק שאינו שלו, נחטף על ידי סוכנים סובייטים. לתמהונו — וגאותו — הוא מובא אחר כבוד אל הקרמלין סבור כל הזמן שראשי ברית-המועצות מתעניינים בדיעותיו ב"

מארגארט היים מותקפת על ידי פרחח ב. זרע הפורענות- עניין הריון והפלות

צד אחד בלבד של בעייה (במקרה זה: חינוך במשכנות עוני), עשוי לתת מושג מסולף על התנאים השוררים באמריקה.

מבחינה מסוימת צדקה השגרירה. סרט דרכו להיות חד-צדדי, להצביע על מעט מתוך מרובה, פשוט בשל ההגבלה שבאמ" צעים הסכניים. זרע הפורענות מצביע על הרע שבמציאות סוציאלי ופידאגוגית מסוי יימת, מבלי לפגוע בשיטת הלימודים הנהוגה באמריקה והמוצגת באור חיובי מאד באחדים מחלקי הסרט.

השחור הוא אפל. הדרישות הדור מתיית גרמו לכך שהתנאים הנוראים ששרים בבית ספר מקצועי באחד מפרברי ניו-יורק הולים ביותר, יתוארו בקווים גוראים שבעתים. השחור הוא אפל מאד באמת, וכאשר מורה צעיר, ריצ'ארד דארייה (ג'ול פורד) מגיע למקום, הוא נתקל בקבוצה של פרחחים חסרי וקשי-חינוך שבראשם עומדים: כושי סידני פואטייה ואירי ויק מורר.

ההשתלטות על קבוצה זו אינה קלה, דורשת ממורה פורד לא רק מאמץ חינוכי, אלא גם עור עבה, עצמות חזקות ואומץ לב של משוחרר קומאנדו, כי בגיוגל החינוך הדבר החז ביותר אינו קצה העט כי אם חוד הסכין.

כרגיל בסרטים אמריקאיים, סרבו גם מפייקי זרע הפורענות לותר על אשה מושכת, הדוביקו למורה פורד אשה הרה (אן סראני סיס) אשר שיחתה אתו בעיני הריון והי פלות הדהימו בלי ספק את הפורטיסאגים האמריקאים בדיוק באותה מידה שהקטעים היוותר חשובים כסרט עשויים להדהים את אלה המנסים לעצב את הדור החדש. כי הינוער המתואר בסרט הוא אמנם אמריקאי, אבל בעיותיו הן אוניברסאליות ביותר.

סרטים

הדרך לרוסיה

יד לפה (אסווייטד בריטיש, בריטניה) הוא מהתלה נוספת מאת מפיקי, חסריטיא (ג'ק דיביס, מייקל פרטוי) ובמאי מארינו (צחוק בגן-עדן) זמפה. הפעם הם מנסים להוכיח כי אפשר לצחוק גם במה שהוא,

השופט הבה
מתיישב על
דרכון לפימליקו
צחוק בגן עדן

אפליים פרומניו

- האם לא עומדות בפניך בעיות של חינוך ידריך?
- היודע אתה כיצד להסביר את ענייני המין לילד המתבגר?
- כיצד תנהג בילד המפונק או הקשה?
- מה אתה יודע על הפסיכולוגיה של המשפחה?

א. ס. ניל - המשפחה והילד החופשי

מספרי הספר: הטיפול בחינוך, המשמעת, ההורים ובית-הספר, הילד המפונק, המין, המשחק, ילדים פרובלמטיים וריפויים, תשובות לשאלות הורים. ספר חיוני לכל הורה ומורה. להשיג בכל חנויות הספרים.

אפליים פרומניו

פרס עשר לירות

יוגורד בין פותר תשבץ "העולם הזה" 950

		7	6	5		4	3	2	1
11			10	9				8	
	17		16		15	14		13	12
		21			20		19		18
			25		24		23		22
				28		27		26	
31				30				29	
	36		35		34			33	32
		41		40		39		38	37
	45		44			43		42	
		48		47				46	
				50				49	

מאוזן: 1. מר כיר המפלגה ב" ברית-המועצות; 5. בראשו עומד משה דיין; 8. זכות השמור" רה לחברות מועצת הבטחון; 10. רח" בעם לשלמה; 12. דו"ח ללא התחלה; 14. "על הנסים ו" על ה..."; 17. מר" סקקר, למשל; 18. בן כבשה; 20. הי שיפוט הדתי הוא כי זה; 21. בנות יעקב על הירדן; 22. הוא עומד מעל לכל; 24. אבן יקרה; 26. מ" אה בריבוע; 28. חווילה, אך לא ב" עברית; 29. החר- מה דתית; 30. .... ית! עניני ו"; 33. צייר הולנדי; 35. יתותן בוקר נפוש; 37. .... ורוכבו רמה בים ו"; 39. יחי! בספרדית; 41. מלך הבימה; 42. סימן לאחדות העבו" דה בבחירות; 43. הרגשת חום וביתיות; 45. שת לאום; 46. חוטם; 47. נטש; 49. עובד בבית-קפה; 50. גיבורה מימי קדם.

943. הקורא אראל העביר את ה" פרס ל"קרן המגן".
הקורא מתן תאומי, צה"ל, ד. צ. 2760 זכה בפרס עשר לירות על פתרון תשבץ "העולם הזה" 944.
הקורא תאומי העביר את הפרס ל"קרן המגן".
הקורא שלמה עמר, קיבוץ כריעם, דואר נע הגליל העליון 1, זכה כי פרס עשר לירות על פתרון תשבץ "העולם הזה" 945.
הקוראת נחמה שטוב, תל-אביב, רחוב חולדה 4, זכתה בפרס עשר לירות על פתרון תשבץ "העולם הזה" 946.
הקורא משה שטיינברג, צה"ל, ד. צ. 2391, זכה בפרס עשר לירות על פתרון תשבץ "העולם הזה" 947.

מאונך: 1. גיבנת; 2. קרס; 3. איבי האלוהים; 4. בכל מכונית; 6. החודש; 7. בסיס אנדרטה; 9. אחד משבעת המינים; 11. עליה נסבה הצגה חדשה בתיאטרון הקאמרי; 13. מקור הנפש; 15. חיכ מפא"ל לשעבר שנשאר עתה בעין-חרוד; 16. מסך; 17. מספר אידישאי; 19. מלך יהודי, צאצא גרים; 21. אחד מחז"ל; 23. קריקטוריסטן; 25. ביה מרכז-אירופית; 27. אוהל האינדיאני; 30. עצוב; 31. כתי בה מהירה מאד; 32. ספר תנ"ך; 34. בעל האופירה בגרוש; 36. מדון; 38. כמו 2; 40. נביא; 43. אחד מגדולי הכנרים החיים; 44. "רובנו"; כך מתחילה כל משנה; 46. אלוה; 48. בעל חור.

הקורא אריה אראל, בתיים, שיכון עמידר 163, זכה בפרס עשר לירות על פתרון תשבץ "העולם הזה"

על דאקפוך אקפוך

ב תל-אביב, נשלחה אל חוקר פרשת הנסיקה המזוייף קופסת קפה מחברה ידועה בארץ, כדוגמה של קפה אמיתי, ונכתבר שהיתה מזוייפת אף היא.

***

זהו עיניך רואות את מוריך

ב טוקיו, יפאן, פסקה מועצת החינוך כי ימורים, שגובהם למטה מחמישה רגל, לא יועסקו בבתי ספר תיכוניים, בגלל קומתו ההולכת וגבוהה של הדור הצעיר.

***

לא אתה, אתה!

ב רמת הרסה, עשו הכנות לבואו של דוד בן-גוריון, נוכחו כי הכוונה לילד בן ארבע בשם דוד בן-גוריון מועטי, עולה מטוניס.

***

צדק צדק תרדוף

ב מינכן, גרמניה, אחר שבית-המשפט קבע כי לקוחו של צורף-הדין קרל מיינדל לא הועלב כאשר כונה על ידי הנאשם "אידיוט בחסד עליון", נדון מיינדל לשלושה חודשי מאסר וקנס של 300 מארקים על בזיון בית-המשפט כששאל: "האם כבוד השופט חושב זאת לעלבון אם ארשה לעצמי לכנותו, על סמך החלטה זאת, אידיוט ב' חסד עליון?"

***

לא על הכסף לדבר

ב חיפה, עמד פועל בניין סוג א להטיל עצמו תחת רכבת מתקרבת, הסביר: "אני מרויח כל כך הרבה שאינני יודע מה לעשות עם הכסף."

***

הבר הוליד עכבר

ב טבריה, נקנס מיכאל גלאס ב־250 ל"י אחרי שנמצאו בלחם מתוצרת מאפייטו גללי עכברים.

***

הצגה מופצצת

ב פאינגן, וויטנאם, הטילו חיילים רימוך יד על במת תיאטרון כאות מחאה על שלא קיבלו סרטיסי כניסה חינם, הרגו שני שחקנים, פצעו קשות 33 צופים.

***

זמן הוא כסף

ב לונדון, אנגליה, הגיש לורנס לואל, 35, משפט נגד ארוסתו לשעבר, רוז בולדווין, 28, תבע פיצויים בסך אלף לירות לכיסוי הוצאות החיזור וזכונו הזמן. "ש' אפשר היה להקדיש לחימוש אחר חומר נשי יותר מתאים."

***

נקמה מתוקה

ב פיקניווייל, ארצות-הברית, התאכזב שווד קופת בית-הקפה מן העובדה כי מצא רק שלושים סנט בקופה, שבר כנקמה 120 ביצה, שפך מי סיד לתוך כל חביות הדיין, פיזר את כל הנקניקים על הרצפה ושפך שק סוכר בין מערכות הכלים במטבח.

***

רמז אפור

ב לוס אנג'לס, ארצות-הברית, ניסטר חבר המפלגה הדמוקרטית גורדון וון איס, השאיר את רכושו לאמו, את-גופו ל-בית-החולים העירוני ואת מוחו לנשיא ארצות-הברית דהיט אייזנהאואר.

***

וראיתם אותי

ב בירות, לבנון, יצא דור אנטון אירוסי לדימוס אחרי 35 שנות שירות, קיבל כאות הוקרה מהנהלת הדואר הלבנוני תיבת דואר על המדרכה שליד ביתו.

***

עם הספר

ב ירושלים, ויתר המיסיון הסקוטי על תביעה נגד שלושה צעירים שגנבו מי מחסניו שלושה ארגזים מלאי ספרי תנ"ך, העניק, גוסף על כך, ספר לכל אחד מן הצעירים כמתנה.

אכניא

כ.ח

כולנו חוסכים

בכל סכום - בכל עת - בכל סניף

(א) תעודות פקדון למוכ"ז

מ־500 עד 5.000 ל"י מעניקות הטבה של 21½% ב־3½ שנים

הבנק ידאג ליצירת שוק שבו תהיה אפשרות למכור תעודות אלו בכל עת.

(ב) תעודות פקדון על-שם

פקדון בכל סכום בכל עת יביא לך הטבה של 21% כעבור 3½ שנים.

הרשות בידך להוציא את הפקדון בכל עת (בהודעה של חודש ימים).

כל ההקלות בענייני מסים שתחולנה על תכניות החסכון תחולנה לפי הבטחת שר האוצר על התכנית הזאת.

פרטים מלאים בכל סניפי

בנק לאומי

לישראל בע"מ

ניקי לצנצנת - ניקי-ניקלון לבקבוק

חוצרת נקה המפיצים היחידים אקא

תפוש חוק

את שעות חופשתך המאשרות, שמור עליהן ע"י תמונה ובעזרתה תהנה מהן עוד שנים רבות, ותחיה אותן עוד פעם בזכרוןך. בכסף מועט יספק לך פוטו ברנר מצלמה וחנם יתן הדרכה בשמוש בה

פוטו-ברנר

חימה, רחוק החלוק 31

הגברת האלגנטית

שומרת על בריאות ויסי שערותיה - משתמשת במברשת ראש

BARLETTE

להשיג עתה במרומיות ובתי-מרקחת.

המפיץ: חיים ברוך, ת"א רח' כסר גלעדי 1, טל. 5750

אבא ואמא

ל שאלת ירון (2) מה עושה אבא, עניתי שהוא קוטף תפוזים, שולח אותם לבית הארזיה, שם עוטפים אותם בני, שמים אותם בארגזים ושולחים לאנגליה. "מה, צירציל אוהב תפוזים?" התעניין ירון.

אמו, תחיה ברא"ז
זכרון-יעקב

מ יקי (5) ניגש אלי כשבידו חנוכיה בעלת תריסר קנים. כשראה את התמיהה על פני מיהר לענות, "אני יודע שיש לחנוכיה תשעה קנים, אבל אני רוצה שיהיה אור גדול בחנוכה — לכן הוספתי עוד קנים אחדים."

הגננת, אלה ארוי
תל-אביב, ברטנורה 5

נ שנעדרו הוריו של יוסף (7) מן הבית, ניסתה שכנתו לשעשעו. "בוא, אספר לך סיפור בדים," אמרה לו. "סיפור בדים? הסיפור רים שלך הם סמרטוטים ולא בדים!" לא התבייש יוסף להשיב.

אחיו, חיים בן-פורת
שטח דרומי 339, קרית-שלום

נ שנשא עידו (5,6) כיצד מילא במשחקו את תפקיד האבא. ענה בבטחון גמור: "זה בכלל לא קונץ להיות אבא — בא, אוכל והולך; בא, אוכל והולך."

אביו, מאיר שליט
תל-אביב, וייזל 18

נ ייב, (4,5) בא במרוצה הביתה וסיפר לי בהתרגשות: "הזבל של דני הטיל שני כלבים קטנים והם אוכלים אותו כל הזמן. עוד מעט לא יישאר ממנו שום דבר!"

אחותו, רחל שושנה
קרית-שמואל, ע"י שיכון הותיקים ב, טבריה.

"מצטערת, אני עסוקה הערב."
תמר דוריאל (2,4)
תל-אביב, רמברנדט 4

נ יתן (3) יצא עם אביו לחרוש חלקת שדה. לשאלת אביו מה כדאי לזרוע, אפונה או גזר, החליט איתן: "אבא, בוא נזרע כאן נקניקים!"

זודו, י. פרומר
דאר באר-שבע, משק עזר 17

נ איר (5) החליט כי הגיע הזמן להגדיר את אביו: "אבא, אתה יושב, כי אתה הולך להמון ישיבות."

אמו, דבורה שטרנברג
קשוואת-יצחק.

... ודרך עלמה בגבר..."

נינה דובנו (4)
ירושלים

נ ניתי לעדנה (3) צעצוע חדש ולמחרת איבדה אותו. שאלה עדנה: "אמא, איפה הצעצוע?" "הלך לאיבוד," עניתי. אמרה הילדה: "אז בואי נלך לאיבוד ונביא אותו!"

אמה, צביה לוי
רמת-גן, ארלוזורוב 6

נ שהכנתי אווז לטיגון, הפגינו אותי יווד במטר שאלות: "אמא, האווז מת לגמרי?" "כן."

"אז נכון שלפני ששחטו אותו הוא אמר ככה ביספה שלו 'טוב למות בעד ארצנו!'"
אמו, נני זוסמן,
כפר בני-ציון.

נ דעון (3,5) שמע את אחיו יאיר שר: "נגן על המולדת." קפץ לעומתו ואמר: "מי מנגן על המולדת? מנגנים במפוחית!"
אמו, דבורה שטרנברג
משואות-יצחק.

נ ריאלה (5) ביקרה בסרט הישראלי זעקת האדמה. בצאתה שאלה אותי: "אמא, מדוע קוראים לסרט 'זעקת האדמה' ורואים כל הזמן רק מים?"
אמה, אריאלה קונסט
שכונת בילינטון, ליד פת-חקה.

נ הגתי לעזר בעיריית (3) הקורעת את ספרי, שתחלי, כי זה עולה בכסף. לאח רונה נפצעה קלות ברגלה וכשאסתרתי עליה לגעת בפצע ענתה לי: "מה גם זה עולה כסף?"
אמה, הגיה עצינוני
נתניה, שד' בנימין 12

נ ברהם (3), על ברקים ורעמים: "ההוד הוליק חשמל בחוץ ומגלגל הביות."
אמו, כרמלה בורשטיין
נתניה, שד' ווייצמן 100

"איך אוכלים את העולט הזה?"
אודליה פרידמן (10 חדשים)
רמת-גן, רח' הרואה 131

נ שראה איציק (5) בגן-החיות את הזב רה ישנה, אמר לאביו: "מדוע יש לזברה פיזימה עם פסים כמו שלך ולא פיזימה עם נקר דות כמו שלי?"

אחותו, דבורה גלברט,
תל-אביב

נ יום שרב הציק לי רפי בן השנתיים ש"אצא אתו לטייל עינתי לו שחם מדי." אין דבר," אמר, "ונשוף, והאוויר יתקרר."
אמו, רחל כהן
הר-הכרמל, אלחנן 27

כל אדם שישלח למערכת אמרה או תמונה או שתיהן יחד, ושיפורסמו במדור זה, יקבל פרס יפה בצורת חבילת שי של התכשירים המפורסמים לתינוקות, "בבה שופמן" פודרה סבון, תהליב — המוספים חן ובריאות ל" הילדים, נוסף על כך יקבלו ילדים מושחת שיניים מיוחדת "בבה שופמן" עם טעם תפוז חריחב, ערבה של כל חבילת שי (לפי המחירים לצרכן) יהיה שש ל" החבילות ישלחו ישר לביתו של הזוכה.
את החומר יש לשלוח למערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל-אביב ולסמן על המעטפה "צברינו המודים ועוקצנים". כן יש לציין את שמו המלא של הילד ותאריך לידתו, את שם השולח, את יחסו לילד (אם, אב, אח, מורה נגנת וכו') ואת כתובתו המלאה. המערכת תבחר בתמונות הטובות ותחזיר לשולחים את כל התצלומים אם פורסמו או לאו.

מישה וולין וציג את קוסם-התופים

1 רבע חצוצרות, ארבעה סקסופונים, שלוש תופים בנגו, שני תופי קובה, פסנתר, טרומבון וקונטרבאס יריעו את הגיז' החדש והטוב בעולם משך השבועיים הבאים בניו הטרון הרמת-גני.

15 המנגנים, בליווי רקדנית, זמרת גיז', זמר מכסיקאי וזמר כושי הם הלהקה הלטינר-אמריקאית של קוסם התופים, מלך הממבו בניו בנט (בתמונה: הוא מנחה, בשעת התל-הבות, מעל לתופי קובה).

***

2 ניו בנט, אלוף הגיז', הוא יליד ונוואלה, שהתחיל לנגן גיז' בגיל 15, התמחה על כל הכלים, במיוחד תופים, ויברפון, פסנתר, חצוצרה וסקסופון.

לפרסום עולמי זכה בנט כשליחה עם להקתו את סילוואנה מנגאנו בסרט "ממבו". למנגאנו הקדישה להקת בנט ממבו מי חוד המתחיל והמסתיים בתרועה קצובה מיד 19 פיות בניו קובה, פרו מכסיקו, ארגנטינה וברזיל, אנשי הלהקה: "סילוואנה מנגאנו ממבו! סיל' האנה מנגאנו ממבו!"

***

3 ניו בנט, המולטו הצעיר (33), בן התע-רובת האינדואיני-כושני, כבש את לב הקהל הישראלי עוד לפני הגיעו ארצה. הוא ביטל את סיורו בארצות ערב כאשר אלה ניסו לפגוע בישראל.

כאשר הודיעו לו השלטונות הסוריים והמצריים כי לא יוכל להופיע בקאהיר ובדמשק אחרי שיופיע בישראל, השיב להם בניו בנט קצרות: "אם כן לא אופיע בקאהיר. ירושלים יותר חשובה לי!"

***

4 ניו בנט ולהקתו הלטינו-אמריקאית, כולם קטולים אדוקים, מחשיבים את ירושלים יותר מכל מקום אחר בעולם. תהיה זאת תחנתם הראשונה בארץ, כאשר ירדו בשבוע הבא בלוד (עם משא כלי נגינה של אלפים קילוגרם).

אחרי הביקור בירושלים ובנצרת תשהה להקת בניו בנט בארץ 12 יום בלבד, תופיע החל מיום הרביעי הבא, הרביעי בינואר, פעמיים בערב באולם הזירהטרון ברמת-גן, בי שעות שבע ורבע וחשע ורבע.

חיפה תזכה להופעת בכורה ביום הששי הששי לינואר, באולם "אורה".

מילא